

26.10.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**26 Ekim 2020
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

26 Ekim 2020 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Bülent Ecevit Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Celal Bayar Üniversitesi Uygulamalı Matematik ve Hesaplama Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Trakya Tohumculuk Vadisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Üsküdar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

2021 bütçesinde kırsal kalkınmaya 6 milyar lira ayrıldı

Üretici birlikleri ve aile işletmelerinin üretim kapasitesinin artırılması, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ve nüfusun kırsalda tutundurulması amacıyla yürütülen Kırsal Kalkınma Programı'na 2021 yılı için 6 milyar 39 milyon lira ödenek ayrıldı.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nden derlenen bilgiye göre, Kırsal Kalkınma Programı kapsamında sağlanan desteklerle oluşturulan istihdam 2021'de 100 bin kişiye, 2022'de 101 bin 500 kişiye ve 2023'te 102 bin kişiye ulaşacak.

Koordinasyonunu Tarım ve Orman Bakanlığının yürüttüğü program kapsamında kırsal kalkınma için, 2021'de 6 milyar 39 milyon lira, 2022'de 6 milyar 434 milyon lira ve 2023'te 6 milyar 829 milyon lira ayrılacak.

Programla, sürdürülebilir kırsal kalkınma anlayışıyla, üretici birlikleri ve aile işletmelerinin üretim kapasitesinin ve kırsal iş gücünün istihdam edilebilirliğinin artırılması, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, yoksullukla mücadeleyle kırsal toplumun düzenli ve yeterli gelir imkanlarına kavuşturularak refah düzeyinin artırılması ve nüfusun kırsalda tutundurulması amaçlanıyor.

Bakanlık, kırsal kalkınma faaliyetleri kapsamında, tarımsal amaçlı kooperatiflerin kullandıkları kredi borçlarının yapılandırılması, Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi, borç yapılandırma ve Kırsal Kalkınma Planı'nın uygulama, koordinasyon, izleme ve değerlendirme yapısı faaliyetlerini yürütüyor.

Kırsal kalkınma alanında sağlanan destekler

Öte yandan, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı kapsamında geçmiş dönemde kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi ile alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması amacıyla çeşitli alanlardaki yatırımlara yüzde 50 hibe desteği sağlandı.

Bu çerçevede 2006-2020 yıllarında, belirlenen alanlarda 4,1 milyar lira hibe desteği yapıldı. Ayrıca modern sulama sistemlerinin desteklenmesi maksadıyla verilen yaklaşık 625 milyon liralık hibeyle bu rakam 4 milyar 725 milyon liraya ulaştı.

Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi Programı'nda 2016-2018 yıllarında 47 bin 775 projeye toplam 1,43 milyar lira hibe desteği sağlandı.

Pilot uygulama olarak başlatılan Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi kapsamında da İzmir, Düzce, Mardin ve Amasya'da 100 kişiye 100'er bin lira hibe verildi.

Kırsal Kalkınma Programı kapsamında son 10 yılda 16 bin 500 proje için sözleşme imzalandı. Bu projelere 4,3 milyar lira hibe desteği ödendi.

Türkiye, gıda ve tarımda iyi bir yönetim gösterdi

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Türkiye Temsilcisi ve Orta Asya Alt-Bölge Koordinatörü Dr. Viorel Gutu, “Türkiye, salgında yaşanılabilir zorluklara karşı gerekli tedbirleri zamanında aldı” dedi

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Türkiye Temsilcisi ve Orta Asya Alt-Bölge Koordinatörü Dr. Viorel Gutu, COVID-19'un tarım ve gıda sektörü ile kırsal alandaki etkilerine ilişkin tespit ve değerlendirmelerini tamamladıklarını, önümüzdeki süreçte kamuoyuna açıklayacaklarını bildirdi. Gutu, “Türkiye, COVID-19 sürecinde gıda ve tarımı iyi yönetti. Salgında yaşanılabilir zorluklara karşı gerekli tedbirleri zamanında aldı. Mevsimlik tarım işçilerine yönelik erken kararlar alarak tarımı destekledi, gıda marketçileriyle toplantılar yapılarak marketlerde rafların boşalmamasını sağladı. Pandemi sürecinde AVM'ler kapalı olmasına karşın gıda marketleri açtı” diye konuştu.

Entegrasyon ve istihdama yönelik eğitim programı

FAO Türkiye Temsilcisi Gutu, İzmir'de Uygulamalı Çiftçi Okulu Projesi'nin açılışı öncesi bir grup gazetecinin sorularını yanıtladı. Uygulamalı Çiftçi Okulları projesiyle Türk ve Suriyeli çiftçilere yönelik başlattıkları projeye ilişkin bilgi veren Gutu, “Projelerle Suriyelilerin hem entegrasyonlarını, istihdam olanaklarını, Türk halkıyla uyumlarını arttırmak hem de ülkelerine geri döndüklerinde üretime katılabilmelerini sağlamayı amaçlıyoruz. Döndüğünde de bu işi yapacağını söyleyenleri programımıza kabul ediyoruz. Söz konusu projeye Avrupa Birliği 10 milyon Euro'luk finansman desteği sağlıyor. Uygulamalı Çiftçi Okullarını; Adana, Bursa, Gaziantep, Hatay, İzmir, Kahramanmaraş, Kilis, Manisa, Şanlıurfa ve Van'da hayata geçirdik. Her ilde tarımın farklı alanına destek veriyoruz” dedi.

Türkiye mültecilere kalbini açtı

Suriye'den Türkiye'ye mülteci akınının başladığı ilk yıllarda kırsaldaki durumları yakından izlediklerini ileten Gutu, Suriyelilerin mevsimlik tarım işçileri olarak çalışmaya başlaması ardından da Türkiye'nin mevsimlik tarım işçilerine yönelik sorunlarını çözmek, kalifiye eleman açığını doldurmak, Türk ve Suriyelilerin uyumunu sağlamak, teknoloji transferi sağlamak amacıyla projeyi başlattıklarını kaydetti.

Türkiye dışında başka ülkelere de Suriye'den mülteci gittiğini anımsatan Gutu, "Biz Türkiye'ye yönelik mülteci göçünden bahsederken, 4 milyondan bahsediyoruz. Ürdün ve Lübnan'da da göç sorunu var ama bu kadar baskı hissetmediler. Mültecilerin Türkiye'de karşılanması da farklıydı. Türkiye, Suriyeli mültecilere kalbini açtı. Dolayısıyla devletlere gösterilen çabalar da farklı olmalı" ifadelerini kullandı.

Mülteciler döndüklerinde tarım üretimine katılacak

FAO olarak Türkiye ile Orta Asya ülkeleri arasında bilgi alışverişi de yaptıkları bilgisini veren Gutu, Orta Asya'da istihdam için ülkelerinden ayrılan halklara odaklandıklarını, bu ülkelerin ekonomisinin yurtdışına giden vatandaşların evlerine gönderdikleri paralarla ayakta durduğunu vurguladı. Gutu, şöyle devam etti: "Bu sorunun yaşandığı Tacikistan, Özbekistan gibi ülkelerde uyguladığımız program, göçü geri çevirmek. İnsanların geri döndürerek kendi ülkelerinde istihdam bulabilmelerini sağlamak. Şimdi aynı modeli Suriyeli mülteciler için de uygulamaktayız. Burada eğitim alanlar geri döndüklerinde üretime katılabilecekler. Onlar geri döndüklerinde belki ilk etapta ihtiyaçları öğretmen ya da mühendis değil, tarım olacak. Biz onlara bir fırsat veriyoruz. Evlerine döndüklerinde bu becerilerini hayatlarına uygulayabilmeleri için destek veriyoruz."

10 ilde 60 çiftçi okulu açılacak

FAO Türkiye Temsilci Yardımcısı Ayşegül Selışık, Suriyeli mültecilere yönelik yürüttükleri projeler hakkında bilgi verdi. Türk çiftçilerin ve Suriyelilerin eşit oranda yararlandırıldığı proje kapsamında mültecilere tarımsal eğitim, kültürel uyum, iş sağlığı eğitimi yanı sıra Suriyeli mültecilere yönelik beslenme, Türkçe gibi konularda eğitim verildiğini anlatan Selışık, şu açıklamayı yaptı:

"Bu eğitimleri, özel sektör ile işbirliği yaparak sahada veriyoruz. Kursiyerlere, mevsimlik tarım işçilerine ödenen ücretlere yakın bir teşvik veriyoruz, öğle yemeği ve ulaşım masraflarını karşılıyoruz. Sahadaki başarıyı görünce daha da genişletmek istedik. Cumhurbaşkanlığı, kalifiye eleman ihtiyacının karşılanması konusundaki çabalarımızı çok ciddi bir şekilde desteklediler. AB'den fon sağlanması sürecinde Cumhurbaşkanlığı büyük destek verdi. Yine proje kapsamında özel sektör tarafından işe alınanların 6 ay boyunca sigortalarını karşılamak suretiyle özel sektöre de destek veriyoruz. Suriyeliler, burada aldıkları eğitimle, ülkelerine geri döndüklerinde üretime katılabilecekler. Proje faydalanıcıları olarak çiftçileri, tarlası olanları, bu işi yapmak isteyenleri tercih ediyoruz. Suriyeliler arasından da yine 'döndüğümde bu işi yapacağım' diyenleri tercih ediyoruz. Proje kapsamında 10 ilde 60 uygulamalı çiftçi okulu açmayı planlıyoruz."

Uygulamalı çiftçi eğitimi AB desteğiyle start aldı

AB tarafından fonlanan proje, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Tarım ve Orman Bakanlığı ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın işbirliğinde İzmir Seferihisar'da hayata geçirildi.

'Duvarsız Okul' olarak tanımlanan "Sosyoekonomik Entegrasyonun Desteklenmesi ve Geçim Sağlama İmkanlarının Yaratılması Aracılığıyla Türkiye'de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler ile Ev Sahibi Toplulukların Dayanıklılığının Geliştirilmesi" projesi İzmir'in Seferihisar ilçesinde düzenlenen ilk eğitim ile başladı. İzmir'deki okul açılışına projenin finansal desteğini sağlayan Avrupa Birliği'nin Türkiye Delegasyon Başkanı ve Büyükelçi Nikolaus Meyer-Landrut, FAO Orta Asya Bölge Koordinatörü ve FAO Türkiye Temsilcisi Viorel Gutu; Tarım ve Orman Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Aylin Çağlayan Özcan ve Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkan Vekili Sürur Kır katıldı.

AB, destekten gururlu Toplantıda konuşan AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Nikolaus Meyer-Landrut, projenin COVID-19 sürecinden sonra daha büyük önem kazandığına işaret ederek şunları söyledi: "Türkiye, şu anda önemli bir kısmı tarımda çalışan 3,8 milyon Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapıyor. Mültecilerin özgüvenli ve dirençli olmalarını desteklemek, istihdam edilebilirliklerini artırarak onlara yeni iş olanakları sağlamak önemli. Bu tür projeler için 10 ilde 10 milyon Euro

aktarıldı. AB, Türk hükümetinin istihdam alanındaki etkileyici çabalarına, özellikle de yardım programının öncelikli alanları olan mültecilerin tarımsal istihdamına ve eğitim, sağlık ve korumaya yönelik diğer kritik çalışmalara katkıda bulunmaktan gurur duymaktadır."

"Uygulamalı Çiftçi Okulu" açılışına AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Nikolaus Meyer-Landrut (sol 3), FAO Orta Asya Alt Bölge Koordinatörü ve Türkiye Temsilcisi Viorel Gutu (sol 2), Tarım ve Orman Bakanlığı AB İşleri ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Aylin Çağlayan Özcan (sağ 3), İzmir İl Tarım Müdürü Mustafa Özen (sağ 2), Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkan Vekili Sürur Kır (solda) katıldı. Katılımcılara sepetler içinde ikramda bulunuldu.

Sektöre dinamizm kazandıracak

FAO Orta Asya Alt Bölgeler Koordinatörü ve Türkiye Temsilcisi Viorel Gutu, açılıшта yaptığı konuşmada projenin Türkiye'de tarım-gıda sektöründe istihdam olanakları yaratmak amacıyla Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler (GKAS) ile mültecilerin ve savunmasız ev sahibi toplumların dayanıklılığının inşasında önemli bir kilometre taşı olduğunu belirtti.

Avrupa Birliği'ne GKAS'lere ve yerel topluluklara verdiği cömert destek için teşekkür ederek, geçim kaynaklarını iyileştirmenin uzun vadeli bir hedef olduğunu vurguladı. Tarım ve Orman Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürü Aylin Çağlayan Özcan

da, kaynakların verimli ve sürdürülebilir kullanımına dikkat çekerek, tarım ve gıda sektöründe sürdürülebilirlik için kırsal kalkınmanın önemine değindi.

Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkan Vekili Sürur Kır da konuşmasında Türkiye'nin tarım sektöründe global düzeyde büyük bir oyuncu olduğuna dikkat çekerek bu projenin de sektöre büyük bir dinamizm kazandıracağına inandığını söyledi.

17 başlıkta eğitim verilecek 6300 kişinin geçimi sağlanacak

Toplam 17 başlığın olacağı eğitimin müfredatında narenciye üretiminden hayvancılığa, unlu mamullerden fıstık ve domates üreticiliğine kadar bütün dersler tarlalarda bizzat konunun uzmanları tarafından uygulamalı olarak verilecek.

Katılımcılara, cinsiyet eşitliği, yeni tarım teknikleri, akıllı ve iyi tarım uygulamaları gibi konularda eğitimler verilecek. Söz konusu projeler, Türkiye'nin 10 ilinde yerel tarım özellikleri de dikkate alınarak planlandı. Projeye yarısı Suriyeli ve yarısı Türk olmak üzere toplamda 6.300 kişinin geçimi sağlanacak.

Toplam katılımcı sayısı 2021'de 1500'ü bulacak

Tarım Orman Bakanlığı ile Aile ve Çalışma Bakanlıklarının işbirlikleri ile hayata geçirilen projeye AB, 10 milyon Euro finansman desteği sağladı. Proje kapsamında meslek eğitimleri ve istihdam fuarları gibi aktiviteler düzenlenecek. Projenin en önemli ayaklarından biri de Uygulamalı Çiftçi Okulları (UÇO). Adana, Bursa Gaziantep, Hatay, İzmir, Kahramanmaraş, Kilis, Manisa, Şanlıurfa ve Van'da toplam 30 okulda ilk etapta 750 katılımcı eğitim görecektir. 2021'de 750 öğrencinin daha eğitim alacağı UÇO'da toplam katılımcı sayısı 1500'ü bulacak.

İstihdam paketi komisyondan geçti: Hangi borçlar yapılandırılacak?

AK Parti milletvekillerinin imzasını taşıyan İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edildi.

Teklifle, işsizlik ödeneğinden yararlandırılanların, işten ayrılmalarını takip eden 90 gün içinde işe girmeleri ve 12 ay süreyle kesintisiz hizmet akdine tabi olarak çalışmaları halinde, işsizlik ödeneğinden yararlandıkları süre için hesaplanacak uzun vadeli sigorta primleri, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak.

Cumhurbaşkanı, kadın, genç ve mesleki yeterlilik belgesi sahiplerini istihdam etmesi halinde işverene sağlanan prim desteği bir önceki yıl ortalamasına ilave istihdam edilen kişiler için 12 ay, bu kişinin kadın, genç veya engelli olması durumunda 18 ay süreyle, işverene sağlanan prim teşviki ve ilave istihdam sağlayan işverene Gelir Vergisi stopaj teşviki ile Damga Vergisi desteği uygulamasının süresini 31 Aralık 2023'e kadar uzatmaya yetkili olacak.

Esnaf Ahilik Sandığı uygulamasının yürürlük tarihi, yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınının olumsuz etkileri nedeniyle 1 Ocak 2021'den 31 Aralık 2023 tarihine ertelenecek.

Cumhurbaşkanı, kısa çalışma ödeneği uygulamasının süresini 30 Haziran 2021'e kadar uzatma yetkisine sahip olacak.

Cumhurbaşkanı, kısa çalışma ödeneğinden yararlanan sigortalıların normal çalışma sürelerine dönmeleri durumunda işverene ödenen ve İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanan prim desteği süresini de 30 Haziran 2021'e kadar uzatabilecek.

Nakdi ücret desteği

Kanun teklifiyle İşsizlik Sigortası Kanunu'na geçici madde ekleniyor.

İşsizlerin yeniden istihdamı ile SGK'ye bildirilmeksizin çalışan kişilerin de istihdam edilebilmesi için iş veya hizmet sözleşmesi 1 Ocak 2019-17 Nisan 2020 döneminde sona erenlerle, SGK'ye bildirilmeksizin çalışanların en son çalıştıkları iş yerlerine başvurmaları ve bu işverenlerce fiilen çalıştırılmaları halinde, işverenlere her ay Kuruma ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek üzere günlük 44,15 lira destek verilecek.

Başvuruda bulunanlardan işverence işe alınıp ücretsiz izne ayrılanlar için günlük 39,24 lira, bu kapsamda olup başvurusunun kabul edilmediğini bildirenler için ise söz konusu şartlar dahilinde hane başına günlük 34,34 lira destek sağlanacak.

Hizmetleri SGK'ye bildirilmeksizin çalıştırıldığı işverence kabul edilenler, bu şekilde çalıştırıldıkları döneme ilişkin olarak ücret ve ücrete bağlı hakları hariç olmak üzere, diğer haklarından feragat etmiş sayılacak ve bu şekilde çalıştırıldıkları dönemde ilgili mevzuat uyarınca daha önce yararlanmış oldukları sosyal yardım ve diğer haklar borç çıkarılmayacak.

Bu madde uyarınca başvuruda bulunanlardan hizmetlerini SGK'ye bildirmeksizin istihdam ettiğini kabul eden işverenlere, ilgililerin işveren yanında hizmetleri bildirilmeksizin çalıştırıldığı dönemler için Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca idari para cezası uygulanmayacak, işsizlik sigortası primi de dahil olmak üzere sigorta primi tahakkuk ettirilmeyecek, ilgili mevzuatta yer alan ortalama ve toplam sigortalı sayısı hesabında dikkate alınmayacak.

İşsizlik Sigortası Kanunu'na eklenen başka bir geçici maddeye göre de işverene, Ocak 2019-Nisan 2020 döneminde en az sigortalı bildirim yapılan ay veya dönemdeki sigortalı sayısına ilave olarak istihdam edeceği her bir sigortalı için her ay SGK'ye ödeyeceği tüm primlerden mahsup edilmek üzere nakdi ücret desteği sağlanacak.

Bu kapsamda, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak destek tutarının, işe alındığı tarihten itibaren fiilen çalıştırılacak sigortalılar için günlük 44,15 lira, ilave işe alınacaklardan işveren tarafından ücretsiz izne ayrılacaklara ise günlük 39,24 lira olması öngörülüyor.

Cumhurbaşkanı, söz konusu destek ve nakdi destek tutarlarını, maddelerin yürürlük tarihinden sonra tespit edilecek asgari ücret artış oranında artırmaya yetkili olacak.

Kısmi zamanlı çalışma teşvik edilecek

Tam süreli çalışırken 31 Aralık 2020'ye kadar kısmi süreli olarak çalışmaya başlayan hizmet erbabının ücretleri, kısmi süreli çalışmaya geçmesi nedeniyle çalışmadığı gün sayısı kadar kısmi süreli yeni bir çalışan istihdam edilmesi ve bu çalışanın en az 6 ay süreyle çalışmaya devam etmesi şartıyla gelir vergisinden istisna olacak. Bu istisnayı uygulamak suretiyle alınmayacak vergi tutarı, bu kapsamdaki her bir çalışan için aylık brüt asgari ücretin yüzde 10'unu aşamayacak. Bu istisna, 12 ayı geçmemek üzere, kısmi süreli olarak yeni istihdam edilen çalışanın çalışmaya devam ettiği sürece uygulanacak.

Kısmi süreli çalışmaya başlayan mevcut çalışanlara yapılan ücret ödemeleri nedeniyle düzenlenen kağıtların, bu madde kapsamında gelir vergisinden istisna edilen aylık brüt ücrete isabet eden kısmı, damga vergisinden istisna olacak. İstisnadan yararlanma şartları bulunmadan istisnadan faydalanılması nedeniyle eksik tahakkuk ettirilen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın tarh edilecek.

Cumhurbaşkanı, bu düzenlemedeki 6 ve 12 aylık süreleri dört katına kadar uzatmaya ve 31 Aralık 2020 tarihini her defasında birer yıllık dönemler halinde dört kez uzatmaya, maddede belirtilen oranı bir katına kadar artırmaya yetkili olacak.

Yurt dışında bulunan para, altın, dövizin Türkiye'deki bankalara bildirilmesi

Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını, bu maddedeki hükümler çerçevesinde 30 Haziran 2021'e kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişiler, söz konusu varlıkları serbestçe tasarruf edebilecek.

Söz konusu varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve yürürlük tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 30 Haziran 2021'e kadar kapatılmasında kullanılabilecek. Bu takdirde, defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla borcun ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye'ye getirilme şartı aranmaksızın bu madde hükümlerinden yararlanılacak.

Vergi Usul Kanunu'na göre defter tutan mükellefler, bu madde kapsamında Türkiye'ye getirilen varlıklarını, dönem kazancının tespitinde dikkate almaksızın işletmelerine dahil edebilecekleri gibi aynı varlıkları vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabılır kazancın tespitinde dikkate almaksızın işletmelerinden çekebilecekler.

Gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerince sahip olunan ve Türkiye'de bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar, 30 Haziran 2021'e kadar vergi dairelerine bildirilecek. Bildirilen varlıklar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın kanuni defterlere kaydedilebilecek. Bu takdirde, söz konusu varlıklar vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabılır kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilecek. Bu fıkra kapsamında bildirilen taşınmazların aynı sermaye olarak konulmak suretiyle işletme kayıtlarına alınması halinde, sermaye artırım kararının bildirim tarihi itibarıyla alınmış olması ve söz konusu kararın bildirim tarihini izleyen onuncu ayın sonuna kadar ticaret siciline tescil edilmesi kaydıyla, bu madde hükümlerinden faydalanılabilecek.

Türkiye'ye getirilen veya kanuni defterlere kaydedilen varlıkların elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gider veya indirim olarak kabul edilmeyecek.

Söz konusu varlıklar nedeniyle hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacak. Bu hükümden faydalanılabilmesi için bildirilen varlıkların, bildirim yapıldığı tarihten itibaren 3 ay içinde Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi şart olacak.

Cumhurbaşkanı, bu süreleri, bitim tarihlerinden itibaren her defasında 6 ayı geçmeyen süreler halinde bir yıla kadar uzatmaya yetkili olacak

Düzenlemeyle Katma Değer Vergisi Kanunu'nda değişikliğe gidilerek dahilde işleme ve geçici kabul rejimi kapsamında ihraç edilecek malların üretiminde kullanılacak maddelerin teslim süresi 31 Aralık 2025 tarihine kadar uzatılıyor.

Milli Eğitim Bakanlığına bilgisayar ve donanımlarının bedelsiz teslimleri, bunlara ilişkin yazılım teslimi ve hizmetlerinde uygulanan KDV istisnasının süresi, 31 Aralık 2023'e kadar uzatılacak.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilen İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan Kanun Teklifi'ne göre, 2021 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakalarının Türkiye'de oynanması dolayısıyla, UEFA, katılımcı futbol kulüpleri ile organizasyonda görevli tüzel kişilerden iş yeri, kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayanlara, bu müsabakalar dolayısıyla yapılacak mal teslimleri ve hizmetleri ile bunların yapacakları mal teslimleri ile hizmetleri KDV'den istisna olacak.

Teklifle, elektronik haberleşme altyapılarında yapı ruhsatı alınmasına ilişkin düzenleme yapılıyor.

Ülke genelinde geniş bant internet altyapısının geliştirilmesi amacıyla; umumi hizmet alanları, yol, otopark, yaya bölgesi gibi yerler ile kamu ve özel mülkiyete tabi arsa ve arazilerde (yapı ve binalar hariç) yapılacak elektronik haberleşme istasyonlarının kurulumuna mahsus 15 metreden yüksek kule ve direkler ile bunlara ait zorunlu altyapı unsurları için 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarına işlenmesi ve ruhsatlanması şartı aranacak.

Ruhsat başvurularında, yatay ve dikey görünüşü içeren kroki ile statik ve elektrik projeleri dışında herhangi bir proje veya belge istenmeyecek. Ruhsat başvurusuna, malik ya da tasarruf sahibi ile işletmeci arasında yapılan kiralamaya veya kullanıma ilişkin belge eklenecek.

Kamu ve özel mülkiyete tabi arsa ve arazilerde, 15 metreden yüksek olmayan kule ve direkler ile yapı ve binalardaki kule ve direkler için ruhsat yerine izin belgesi kavramı getiriliyor.

Binalarda kurulacak kule ve direklere izin verilirken 10 metreden yüksek olmama şartı aranacak.

Ruhsat ve yapı kullanma izin belgesi başvurularında, ruhsat harcı ve yapı kullanma izin harcı alınacak. Yapılan izin başvurularında ise ruhsat harcı ve yapı kullanma izin harcı tutarı toplamı kadar izin belgesi bedeli alınacak.

Elektronik haberleşme istasyonları için kamu kurum veya kuruluşları tarafından yer kullandırılması halinde; sözleşme uyarınca tahsil edilecek yıllık yer kullanım bedeli, büyükşehir belediyelerinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının yer seçim belgesi için belirlediği ücretin beş katını, diğer yerlerde üç katını geçemeyecek. Bu hükme aykırı yapılan sözleşmeler geçersiz sayılacak.

Teklifle, 2 Temmuz 2004 ile 1 Ekim 2009 arasında yapılan kule ve direkler için herhangi bir ödeme yapılmadan kazanılmış hakların korunması da öngörülüyor. Bu tarih aralığının dışında yapılan kule ve direkler ise istenen şartları yerine getirmek zorunda kalacak.

Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumunun, üniversitelerle birlikte kullandığı hastane ve tesislerde işlenen disipline aykırı fiillere ilişkin başhekim işlem yapabilecek.

Konaklama vergisinin yürürlük tarihi 1 Ocak 2022'ye erteleniyor.

Teklifle, yeni tip koronavirüs (COVID-19) salgınının turizm sektörüne olumsuz etkilerinin azaltılması için ilgili bakanlıklar tarafından üzerinde turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen Kültür ve Turizm Bakanlığının

belgeli yatırımcılar ve işletmecilerden; 1 Nisan 2020 ile 30 Haziran 2020 arasındaki dönemde tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli turizm tesislerinin yatırımcıları ve işletmecilerinden aynı dönemde tahsil edilmesi gereken ecrimisillerin ödeme süreleri 6 ay erteleniyor.

Ayrıca 1 Temmuz-31 Aralık 2020 döneminde tahsil edilmesi gereken kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni, yararlanma, ilave yararlanma bedelleri ve hasılat payları ile ecrimisillerin ödeme süreleri de başvuru şartı aranmaksızın bir yıl ertelenecek. Bu alacaklar, ertelenen süre sonuna kadar herhangi bir zam veya faiz uygulanmadan tahsil edilecek. Bu döneme ilişkin tahsil edilen bedeller iade edilmeyecek.

Belirli süreli iş sözleşmeleri

Teklifeye göre, belirli süreli iş sözleşmesi, işçinin 25 yaşını doldurmamış veya 50 ve daha yukarı yaşta olma koşulunu sağlaması kaydıyla, mevcut koşullar aranmadan yazılı yapılabilecek.

25 yaşını doldurmamış işçiler ile yapılacak belirli süreli iş sözleşmelerinin süresi, işçinin 25 yaşını doldurduğu tarihi geçemeyecek. Bu hüküm uyarınca bir defada veya yenilenerek yapılan belirli süreli iş sözleşmelerinin toplam süresi 2 yılı aşamayacak.

Türkiye İş Kurumu yönetim kurulu başkan, üyeler ve kurum personeli, kamusal görev ve hizmetleri yerine getirirken işledikleri suçlar nedeniyle doğrudan ceza soruşturması ve kovuşturmasına tabi tutulmamalarına ilişkin usul ve esasları düzenleyen Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'a tabi olacak.

Anayasa Mahkemesi kararıyla, basın ve gazetecilik mesleğinde çalışanların fiili hizmet süresi zammından yararlandırılmalarına ilişkin doğan hukuki boşluğu gidermek amacıyla düzenleme yapılıyor.

İşe girdiği tarih itibarıyla 25 yaşından küçük olup, hizmet akdine tabi olarak bir veya birden fazla işverence çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olanlar için, çalıştırıldıkları süreyle orantılı olarak işverenlerce, prime esas günlük kazanç alt sınırının yüzde 2'si oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi ile yüzde 7,5'i işveren; yüzde 5'i sigortalıya ait olmak üzere yüzde 12,5 oranında genel sağlık sigortası primi ödenecek.

Bu madde kapsamında çalışanların genel sağlık sigortası primlerinin 30 güne tamamlanması zorunlu olacak.

Bu fıkra kapsamına girenler, adlarına ödenen priminin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar aynı kazancın 30 katının yüzde 20'si oranında malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödeyebilecek. Ödenen primlere ilişkin süreler sigortalılık süresi sayılacak.

İşe girdiği tarihten önceki son bir yıl içinde prim ödeme gün sayısı 120 günden fazla olanlar ile 25 yaşını dolduran sigortalılar hakkında bu madde hükümleri uygulanmayacak.

Vergi borçları yapılandırılıyor

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilen İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun teklifine ihdas edilen maddeyle vergi borçlarının yapılandırılarak 18 taksitle ödenmesine imkan tanınacak. Borcunu peşin ödemek isteyenlere de indirim sağlanacak.

Teklifle Cumhurbaşkanına, yüzde 20 olan kurumlar vergisi oranını beş puana kadar indirme ve tekrar kanuni seviyesine getirme yetkisi veriliyor.

Halka açıklığı, kaydiliği ve kurumsallaşmayı teşvik etmek amacıyla bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri hariç olmak üzere, payları Borsa İstanbul Pay Piyasasında işlem görmek üzere en az yüzde 20 oranında ilk defa halka arz edilen kurumların paylarının, ilk defa halka arz edildiği hesap döneminden başlamak üzere beş hesap dönemine ait kazançlarına kurumlar vergisi oranı 2 puan indirimli olarak uygulanacak.

2021 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali müsabakalarının Türkiye'de oynanmasına ilişkin olarak, Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratları dolayısıyla Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA), katılımcı futbol kulüpleri ve organizasyonda görevli tüzel kişilerden iş yeri, kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayanlar, gelir ve kurumlar vergisinden muaf olacak.

Mesleki Yeterlilik Belgesi'nin yaygınlaştırılması ve belge zorunluluğunu dışlayan hükümlerin uygulanmamasını sağlamak amacıyla Özel Öğretim Kurumları Kanunu'ndaki buna ilişkin düzenleme yürürlükten kaldırılıyor.

İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi (İSMEP) kapsamında İstanbul Valiliğine bağlı olarak faaliyet gösteren İstanbul Proje Koordinasyon Birimine yapılacak teslim ve hizmetler için finansmanı yabancı devletler, uluslararası kurum ve kuruluşlarca karşılanmak şartıyla sağlanan KDV istisnası, 2025 yılının sonuna kadar devam edecek.

İlave tedbire karşı başvuru

Olağanüstü hal kapsamında kabul edilen kanunlarda yer alan ilave tedbirlere karşı hakkında önlem uygulanan kişi, kanuni temsilcisi ya da mirasçıları tarafından, tedbiri uygulayan veya bununla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde başvuracak. Kamu kurum ve kuruluşları, başvuru üzerine yapacağı inceleme sonucuna göre en geç 6 ay içinde başvurunun reddine veya tedbirin kaldırılmasına karar verecek. Başvuruların incelenmesi ve sonuçlandırılması için kamu kurum ve kuruluşları bünyesinde komisyon kurulabilecek. Kamu kurum ve kuruluşları bu madde kapsamında yapılacak başvuruların sonuçlandırılması için her türlü bilgi ve belgeyi ilgililerden talep edebilecek.

Soruşturmanın gizliliğine ve devlet sırlarına ilişkin ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla kurum ve kuruluşlar ile yargı mercileri, başvuru kapsamında ihtiyaç duyulan her türlü bilgi ve belgeyi gecikmeksizin başvuru yapılan kamu kurum ve kuruluşlarına göndermek veya yerinde incelenmesine imkan sağlamak zorunda olacak. Bu madde kapsamındaki çalışmalarda kamu kurum ve kuruluşlarınca görevlendirilenler, görevlerini yerine getirdikleri sırada edindikleri kamuya, ilgililere ve üçüncü kişilere ait gizlilik taşıyan bilgileri, kişisel verileri, ticari sırları ve bunlara ait belgeleri, bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamayacak, kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamayacak. Bu yükümlülük görevden ayrılımlarından sonra da devam edecek.

Kamu kurum ve kuruluşlarının kararlarına karşı Hakimler ve Savcılar Kurulunca belirlenecek Ankara idare mahkemelerinde iptal davası açılabilir. Bu madde uyarınca yetkili olmayan kamu kurum ve kuruluşuna yapılan başvurular yetkili olduğu değerlendirilen kamu kurum ve kuruluşuna gönderilecek ve durum başvurana bildirilecek. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin ortaya çıkabilecek ihtilafları gidermeye Cumhurbaşkanlığı yetkili olacak.

1 Ocak 2021 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülen konaklama vergisinin yürürlük tarihi, 1 Ocak 2022 tarihine erteleniyor.

"Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların onarım veya inşaa karşılığı kiralamalarında sözleşmenin başlangıç tarihinde, işletme süresine ait ilk yılın

altı aylık kira bedeli ayrıca teminat olarak alınması; Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve mazbut vakıflara ait taşınmazların kiralamalarında, sözleşme süresi içinde üç aylık kira bedelinin ödenmemesi halinde ilgili taşınmazın mülki amirlikçe tahliye edilmesi; getirilen yeni hükümlerin mevcut kiralamalara uygulanmasına" ilişkin düzenlemelerin 1 Ocak 2021 olan yürürlük tarihleri, 30 Haziran 2021'e öteleniyor.

Derneklerin yapması gereken genel kurulların ertelenmesine ilişkin madde kapsamında, İçişleri Bakanına tanınan yetki, salgınla mücadele ve insanların bir araya gelmesini gerektiren etkinliklerin yapılmasının oluşturduğu risk durumu göz önünde bulundurularak üçer aylık sürelerle üç defa olmak üzere uzatılıyor.

Madde ihdası ve değişiklik önergesi

Komisyonunda vergi ve SGK prim borçlarının yapılandırılmasına ilişkin madde kanun teklifine ihdas edildi. Buna göre gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi (KDV), Motorlu Taşıtlar Vergisi (MTV), Özel Tüketim Vergisi (ÖTV), tüm idari para cezaları, KYK borçları, Hazine alacaklarını kapsayan vergi borçları yapılandırılıyor.

Kanun teklifiyle vergi borçları yapılandırılarak borçların 18 taksitle ödenmesine imkan tanınacak. Borcunu peşin ödemek isteyenlere de indirim sağlanacak

Teklif, vergi cezaları, gecikme faizleri ve gecikme zamları; trafik, seçim, nüfus para cezaları; Karayolu Taşıma Kanunu'na göre kesilen para cezaları; karayollarından usulsüz geçişler nedeniyle kesilen para cezaları gibi tüm idari para cezalarını kapsıyor.

Öğrenim katkı kredisi ve öğrenim kredisi borçları, ecrimisiller, haksız alınan destekleme ödemeleri, kaynak kullanımı destekleme fonu, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı da vergi yapılandırması kapsamında olacak.

Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki Hazine alacakları, madenlerden alınan devlet hakkı, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'a göre takip edilen diğer alacaklar da yapılandırılacak.

Yapılandırmadan faydalanmak isteyenlerin, kanunun çıktığı tarihten itibaren yıl sonuna kadar müracaat etmesi gerekecek ve maksimum 18 taksit yapılabilecek. Taksitler iki ayda bir ödenecek. İlk taksit tarihine kadar peşin ödemenin yapılması durumunda, işleyen faizler silinecek. İlk taksit ödemesi, Ocak 2021'de gerçekleştirilecek.

Sosyal güvenlik primleri idari cezaları, gecikme cezaları ve faiz zamları da yapılandırılabilir.

Ayrıca il özel idarelerine olan borçlar, emlak vergisi, çevre temizlik vergisi, ilan ve reklam vergisi, diğer vergi ve harçlar, su, atık su, katı atık ücretleri, yol katılım payları, muhtelif ücretlerden kaynaklı kurum alacakları ve zam ve faizleri de yapılandırılabilir.

TOBB, TESK, Barolar Birliği, TÜRMOB, ihracatçı birliklerinin aidat ödemeleri de yapılandırmaya dahil olacak.

KOSGEB tarafından kullanılan desteklerden kaynaklananlar ile aidat alacakları, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile sermayesinin yüzde 50'den fazlası bunlara ait şirketlerin taşınmazlar hakkında yapılan irtifak hakkı ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan alacaklar, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve mazbut vakıfların kira alacakları, kalkınma ajanslarının il özel idareleri, belediye ve sanayi odalarından olan alacakları, Türk Standartları Enstitüsü hizmet bedeli alacakları da yapılandırma kapsamında yer alacak.

İstanbul Sağlık Bilimleri Üniversitesinin Mütevelli Heyeti, rektör, eğitim ve araştırma konusunda görevlendirilmiş Sağlık Bakan Yardımcısı, Sağlık Bakanının seçtiği bir üye, YÖK'ün seçtiği profesör unvanına sahip iki üye ile Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Yönetim Kurulunca belirlenen Sağlık Bilimleri Üniversitesi dışından iki üyeden oluşacak.

Üniversitenin yurt dışı birimlerinde, bulundukları ülkenin üniversitelerindeki yerel akademisyenlerin de istihdam edilebilmesine, aylıkla çalışma ve ders ücreti karşılığı çalıştırma usullerinden ekonomik olanın tercih edilebilmesine de imkan sağlanacak.

Cumhurbaşkanlığı raportör ve raportör yardımcılarının atama teklifleri, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığınca yapılacak. Atama teklifi yapılan kurum veya kuruluşça personelin atama işlemleri, 15 gün içinde sonuçlandırılacak. Bunlar, atama işlemi tamamlanıncaya kadar, mevcut kadrolarına ait her türlü aylık, ek gösterge, zam, tazminat, ikramiye, sözleşme ücretleri ile diğer mali haklarını Cumhurbaşkanlığı bütçesinden almaya devam edecek.

Düzenlemeyle 30 Eylül 2020 itibarıyla Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının birimlerinde raportör unvanıyla görev yapanlardan hakimler ve savcılar, yasama uzmanları, kamu kurum ve kuruluşlarının merkez teşkilatlarında uzman, müfettiş, kontrolör gibi kariyer meslek kadrolarında veya pozisyonlarında bulunanların Cumhurbaşkanlığı raportörlüğü kadrolarına atanabilmesi öngörülmüyor.

Yatırımlara Hazine arazisi desteği

Yatırımların teşviki ve bu yolla istihdamın artırılması için Hazine taşınmazlarının yatırımcılara açılmasına devam edilecek ve bu kapsamda 2021-2023 döneminde toplam 60 milyon metrekare yüzölçümlü taşınmaz kullanılacak.

2021 yılı Bütçe Gerekçesi'ne göre, yatırımların desteklenmesi amacıyla Hazineye ait taşınmazların tarım, hayvancılık, eğitim, turizm ve diğer amaçlı yatırımların teşviki doğrultusunda kullandırılması uygulaması sürdürülecek. Ayrıca proje bazlı yatırımlara arazi desteği sağlamak için de Hazine taşınmazları arz edilecek.

Hazine taşınmazları arzının alternatif kullanım alanlarına göre gerçek kişiler ile kamu ve özel hukuk tüzel kişilerinin talepleri de göz önünde bulundurularak hızlı bir şekilde sağlanması, gayrimenkul sektörünün yönlendirilmesi, Hazine taşınmazlarının daha etkin ve verimli kullanılmasının sağlanması amaçlanıyor. Bu kapsamda, yatırım ve istihdamın teşviki doğrultusunda oluşturulan hazine taşınmaz portföyü genişletilerek yatırımcılara sunulacak. 2021-2023 döneminde toplam 60 milyon metrekare yüzölçümlü Hazine taşınmazının arzı gerçekleştirilecek.

Bu yılın eylül ayı itibarıyla 89 milyon liralık yatırım ve 477 kişilik istihdam taahhüdü karşılığında 3,9 milyon metrekare yüzölçümlü taşınmaz için ön izin ve irtifak hakkı tesis edildi. Yine 20,3 milyon metrekare yüzölçümlü hazine taşınmazı yatırımcıların kullanımına sunulmak üzere ilana çıkarıldı.

Yatırımların proje bazında desteklenmesine ilişkin düzenleme uyarınca yaklaşık 1,1 milyon metrekare yüzölçümlü Hazine taşınmazı üzerinde, 22 milyar lira sabit yatırım ve 4 bin 623 kişi istihdam ile yatırımcılar lehine 49 yıl süreli bedelsiz irtifak hakkı tesis edildi.

Yatırımcılara ek süre tanınıyor

Yatırımların teşviki kapsamında daha önce mülkiyeti Hazineye, özel bütçeli idarelere, belediyelere veya il özel idarelerine ait olan ve yatırım yapılmak amacıyla gerçek veya tüzel kişilere bedelsiz devredilen veya süresiz kullanma izni verilen taşınmazlar üzerinde taahhüt edilen yatırımları tamamlamalarına imkan sağlamak üzere yatırımcılara ek süre de tanınırken, süre uzatımına ilişkin işlemler sürdürülecek.

Taşınmaz tahsis edilen turizm yatırımcı ve işletmecilerinin sözleşme sürelerinin bitmesi beklenmeden yeni bedel üzerinden sözleşme düzenlenerek 49 yıla kadar uzatılması, böylece bu yatırımcıların kredibilitésinin artırılmasıyla turizm tesislerinin yenilenmesi imkanı da sağlandı. Toplam 164 turizm tesisinin irtifak hakkı süresi 49 yıla kadar uzatılırken 2,5 milyar lira gelir elde edildi. Bu doğrultuda süre uzatımına ilişkin işlemler sürdürülecek.

Çiftçiyi değil futbol takımını kurtardılar!

Döviz kurlarının yükselmesi ve pandemiyle birlikte ekonomideki sıkıntılar artarken, en büyük darbeyi çiftçi kesimi yiyor.

Tarım Kredi Kooperatifleri, borcunu ödeyemeyen çiftçilere yönelik Türkiye genelinde icra işlemlerini başlattığı bir dönemde iştiraki olan Bereket Sigorta, TFF 1. Lig takımlarından Ümraniyespor'a en pahalı sponsorluklardan olan isim hakkı sponsoru oldu.

Döviz kurlarının yükselmesi ve pandemiyle birlikte ekonomideki sıkıntılar artarken, en büyük darbeyi çiftçi kesimi yiyor. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri başta olmak üzere bir çok özel bankaya borcu bulunan çiftçiler, kredileri ödeyemedikleri için tarlalarına, traktörlerine, otomobillerine icra yoluyla el konuluyor. Girdi maliyetleri yükselirken, ürünün değerinin aynı oranda artmaması çiftçiye zarar ettirirken, kredi borçlarını da ödeyemiyorlar.

ÇİFTÇİ BORÇLARI YAPILANDIRILMADI

Çiftçi bir taraftan zararına üretim yaparken diğer taraftan geçmiş yıllarda yapılan yapılandırmalardan dolayı borçları katlanarak artmasına neden oldu. Bu yıl da çiftçi

borçlarının yapılandırılmamasından dolayı büyük bir borç yükü ile karşı karşıya kalan çiftçi, bu borçlarını da ödeyemediği için Türkiye genelinde icra işlemleri başlatılmış durumda.

12 ARABALIK ÇEVİK KUVVET EKİBİYLE KÖYLÜNÜN MALI HACZEDİLDİ

Ankara'nın Akyurt ilçesine bağlı Elecik Köyünde çiftçilerin özel bir bankaya olan borcundan dolayı geçtiğimiz gün 12 araba çevik kuvvet ekibiyle icra işlemi başlatılırken, köyün muhtarı çileden çıktı. İcra işlemi için 200 hanelik köye böyle kalabalık bir çevik kuvvet ekibinin gelmesinin köylüleri tedirgin ettiğini belirten Elecik Köyü Muhtarı Hasan İnal, köyde bir birine kefil olmayan ve neredeyse borcu bulunmayan çiftçinin bulunmadığını dile getirdi. Hasan İnal, köyün mahsulü ve malının para etmediğini belirterek, borçların ödenemez duruma geldiğini belirtti.

TARIM KREDİ BORCUNU ÖDEMEDİĞİ İÇİN ÇİFTÇİNİN TARLASINA İŞÇİ GETİRİP GÖTÜRDÜĞÜ RENAULT 12 ARABASINI HACZETTİ!

Diğer yandan Tarım Kredi Kooperatifleri de Türkiye genelinde yoğun bir şekilde icra işlemlerini başlatmış durumda. Tarım Kredi Kooperatiflerinde özellikle 2018 ve 2019 yıllarında uygulanan yüksek faizden dolayı çiftçinin borcu katlanırken, yapılandırmada gelmediği için çiftçi borcunu ödeyemeyecek duruma düştü. Çiftçinin tarlasına, arabasına, traktörüne el konulurken, geçtiğimiz hafta Polatlı'da bir çiftçinin tarlasına işçi getirip götürdüğü Renault 12 arabasının bile haczedilerek otoparka çekilmesi dikkat çekmişti.

ÇİFTÇİYİ İCRAYA VERDİKLERİ BİR DÖNEMDE FUTBOL TAKIMIYLA EN PAHALI SPONSORLUK ANLAŞMASI YAPTILAR

Tam böyle bir dönemde çiftçi kuruluşu olan Tarım Kredi Kooperatiflerinin iştiraki Bereket Sigorta, TFF 1. Lig Takımlarından Ümraniyespor'a en pahalı sponsorluklardan olan isim hakkı sponsoru olması dikkat çekti. Borçlarını ödeyemedikleri için çiftçilerin icraya verildiği bir dönemde, ekonomik anlamda zor durumda olan bir futbol takımına sponsor olunarak kurtarılması anlamlı bulundu.

ÜMRANİYESPOR'UN ADI BEREKET SİGORTA ÜMRANİYESPOR OLDU

Tarım Kredi Kooperatifleri ve Bereket Sigorta, söz konusu isim sponsorluğuyla ilgili olarak kamuoyuna herhangi bir açıklama yapmazken, sponsorlukla ilgili açıklama Ümraniyespor'dan geldi. Kulüpten yapılan açıklamada "Kulübümüzün isim ve göğüs sponsorluğu için Bereket Sigorta ile anlaşmış olup, müsabakalara Bereket Sigorta Ümraniyespor ismiyle katılacaktır" denildi.

İSİM SPONSORLUK BEDELİ AÇIKLANMADI!

Tarım Kredi Kooperatifleri ve Bereket Sigorta, Ümraniyespor ile yapılan isim sponsorluk anlaşmasını açıklamadıkları gibi, Ümraniyespor da isim sponsorluğunun bütçe hakkında bir bilgi vermedi.

FUTBOL KULUBÜ EKONOMİK ANLAMDA ZOR DURUMDAYDI

TFF 1. Lig takımlarından Ümraniyespor, 18 takımın içinde 15'inci sırada bulunurken, alınan bilgilere göre takımın ekonomik anlamda zor bir süreçten geçtiği, bu isim hakkı sponsorluğu ile ekonomik anlamda rahatlayacağı kaydediliyor.

SPONSORLUK ANLAŞMASINDAN NASIL BİR HEDEF KİTLE BEKLENİYOR BİLİNİYOR

Bir çok marka, kurum ve şirket futbol takımlarına sponsor olurken, Bereket Sigorta'nın çiftçi ve hedef kitlesi ile hiçbir alakası olmayan bir futbol takımına isim hakkı sponsoru olması anlamlı bulundu.

TARIM KREDİ'NİN GENEL MÜDÜRÜ BEREKET SİGORTA'NIN YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Bereket Sigorta'nın Yönetim Kurulu Başkanlığını, Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Fahrettin Poyraz yapıyor. Bu durum yapılan isim hakkı sponsorluk anlaşmasını daha anlamlı kılarken, Tarım Kredi'nin ortakları, Genel Müdür Fahrettin Poyraz'dan borçlarını ödeyemedikleri için çiftçi ortakların icraya verildiği bir dönemde Ümraniyespor ile yapılan isim hakkı sponsorluk anlaşmasının bütçesinin açıklanmasını bekliyor.

AYNI ZAMANDA BEREKET SİGORTA YÖNETİM KURULU BAŞKANI

* Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Fahrettin Poyraz aynı zamanda Bereket Sigorta'nın Yönetim Kurulu başkanlığını yapıyor. Bu durum Tarım Kredi'nin ortağı olan çiftçilerin zor durumda olduğu bir dönemde bir futbol kulübü ile yapılan isim hakkı sponsorluğunu daha da anlamlı hale getirdi. Sponsorluk bedeli açıklanmazken, Bereket Sigorta'nın bu sponsorluktan nasıl bir hedef kitleyi hedeflediği ise bilinmiyor.

Bakan Varank'tan "Devletin istediği şirkete el koyabileceği" iddialarına yanıt

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Twitter hesabından yaptığı paylaşımda, bazı köşe yazarlarının SAİK Kararnamesi'nde yer alan bir maddeden hareketle, "Devletin istediği şirkete el koyabileceği" şeklinde yaptıkları yorumlara ilişkin değerlendirmede bulundu.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Sanayileřme İcra Komitesi (SAİK) Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nden hareketle, devletin istediği şirkete el koyabileceği yönünde yapılan değerlendirmelerin "absürt" olduğunu belirterek, "O madde, stratejik şirketlerimizin yabancılara satışında, ihtiyaç halinde, devletin önleyici karar alabilmesine dönük bir yetki tanımlıyor" ifadelerini kullandı.

Varank, "#MilliTeknolojiHamlesi" etiketiyle paylaştığı mesajında, řu ifadelere yer verdi:

"Sanayileřme İcra Komitesi Kararındaki bir maddeyi absürtçe yorumlayanlar var. O madde, stratejik şirketlerimizin yabancılara satışında ihtiyaç halinde, devletin önleyici karar alabilmesine dönük bir yetki tanımlıyor, Avrupa, ABD ve Çin'de olduğu gibi."

"Yorumlar kötü niyetli"

Varank, konuya ilişkin yaptığı açıklamanın videosunu da mesajıyla paylaştı.

Yorumlarda dile getirildiği gibi devletin istediği şirkete el koyması gibi bir durumun söz konusu olmadığını vurgulayan Varank, şu ifadeleri kullandı:

"Sanırım bu durum hem kararnameyi dikkatli okumamak hem de son dönemde küresel eğilimleri dikkatli takip etmemekten kaynaklanıyor. Orada yazılan şu, ülke açısından stratejik öneme sahip şirketlerin ortaklık yapılarında yabancılarla ilgili bir değişiklik olacaksa devletin ihtiyaç duyması halinde buna dönük politikalar geliştirilebilmesi için bir yetki tanımı var. Bu batı ülkelerinde yapılan, ABD'de, Almanya'da bu dönem sıkça gündeme gelen bir uygulama. Biliyorsunuz yurt dışında öyle herhangi bir ülkenin gelip, ülkenizde elini kolunu sallayarak firmalarınızı satın almalarına müsaade etmiyorlar. Eğer kritik teknolojiler varsa, milli güvenliği ilgilendiren teknolojiler varsa elbette devletin orada söyleyeceği bir şey olabilir. Dolayısıyla el koyma falan, bu tabii ki garip, kötü niyetli bir yorum ve ekonominin işleyişiyle de aslı astarı yok. Ne olduğu çok açık. Bu haberler hangi mantıkla yazılıyor anlamak mümkün değil."

Katar'daki dev marketlerden "Türk malı alın" kampanyası

Körfez ülkelerinde gayriresmi olarak başlatılan boykot çağrılarına karşılık, Katar'daki büyük market zincirlerinden 'Al Rawnak'ın Türk ürünlerini tanıtmaya kampanyası, Katarlılar ve ülkede yaşayan yabancılar tarafından büyük ilgi gördü.

Ülkedeki tüm şubelerinde satışa sunduğu Türk ürünlerinin üzerine Türk bayrağı yerleştiren firma, indirimler yaparak ürünleri uygun fiyatlarla satışa sundu.

Al Rawnak Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim el-Derviş kampanyayı başlatma nedenini açıklarken, "Maalesef bazı ülkelerin başını çektiği Türk ürünlerine yönelik boykot çağrıları ve Türkiye'nin karalanması kampanyalarına karşılık bizim de böyle bir hamleyle rolümüzü yerine getirmemiz gerektiğini düşündük. Müşteriye sunulan Türk ürünü sayısı 5 binden fazla, ayrıca başka ülkelerin ürünlerinin yerine de Türk ürünleri getirildi" ifadelerini kullandı.

Suudi Arabistan yönetimi Türkiye'yi boykot için kendini paralaya dursun. Madalyonun öteki yüzü ortaya çıktı

Suudi Arabistan yönetiminin Türk ürünlerine yönelik başlattığı boykot kararına rağmen Türkiye'den ithalatının Ağustos ayında, bir önceki aya kıyasla arttığı ortaya çıktı.

BBC Türkçe'nin haberine göre bu boykot ticaret verilerine yansımada. Suudi Arabistan'ın Türkiye'den ithalatının Ağustos ayında, bir önceki aya kıyasla arttığı açıklandı.

Suudi Genel İstatistik Dairesi, Türkiye'den ithalatın Temmuz'daki 693,4 milyon riyal düzeyinden Ağustos'ta 833,6 milyon riyale (222,28 milyon ABD Doları) çıktığını duyurdu.

Türk ihracatçıları bir süredir Suudi Arabistan'da yaşadıkları sorunların arttığını söylüyordu. Öte yandan Suudi Ticaret Odası Başkanı Türk mallarına boykot çağrısı yaparken, başlıca süpermarket zincirleri artık Türk malı stoklamayacağını duyurmuştu.

Sosyal medyada da geçen ay boyunca Türk mallarına boykot çağrısı yapan etiketler görüldü.

Suudi hükümeti ise, yetkili makamların Türk ürünlerine herhangi bir kısıtlama koymadığını savundu.

Dünya devleri ile yatırım konferansı

Citibank Yatırımcı Konferansı, 27 Ekim'de videokonferans yöntemiyle gerçekleştirilecek. Konferans kapsamında, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, küresel dev şirketlerin temsilcileriyle görüşecek.

Dünyada yeni tip koronavirüs salgını sonrası küresel ekonomilerin nasıl şekilleneceği, tedarik zincirlerinin ne yönde değişeceği konularının tartışıldığı bir ortamda Türkiye önemli bir toplantı gerçekleştiriyor. 27 Ekim'de (yarın) Citibank tarafından düzenlenecek Citibank Yatırımcı Konferansı'nda Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, uluslararası dev şirketlerin temsilcileriyle görüşecek.

KÜRESEL ŞİRKETLER

Videokonferans yoluyla yapılacak toplantıya teknoloji, ilaç, otomotiv, enerji, sigortacılık gibi sektörlerden 100'den fazla şirketin temsilcileri katılacak. Dünyanın birçok bölgesinde faaliyet gösteren küresel şirketlerin toplam ciroları ve piyasa değerleri trilyonlarca doları buluyor. Aralarında dünyanın en değerli şirketlerinin de bulunduğu toplantıda, doğrudan yatırımlar konusunda Türkiye'deki yatırım imkanları, fırsatlar ve gelişmeler ele alınacak.

Kamu borçlarında patlama. CHP'den dikkat çeken ekonomi raporu

CHP Meclis Grubu'nun hazırladığı ekonomi raporunda, “Çılgınca borçlanma ve kur artışı, kamu borcunu 1.9 trilyona çıkardı” denildi.

Raporda, “**Miktar ve para cinsi olarak değerlendirildiğinde çılgınca denilebilecek borçlanma stratejisi, kamu borçlarında patlamaya yol açtı. 1.9 trilyon liraya yaklaşan kamu borcunun milli gelire oranı da yüzde 42'ye kadar yükseldi**” vurgusu yapıldı.

YÜZDE 56'SI DÖVİZ

Sözcü'den Başak Kaya'nın haberine göre, iktidarın 2002 yılında 243 milyar lira olarak aldığı kamu borcunu Eylül 2020 sonu itibarıyla 1 trilyon 863 milyar liraya yükselttiği kaydedildi. Bu borcun 817.9 milyar liralık kısmı Türk Lirası, 1 trilyon 44 milyar liralık kısmı yani yüzde 56'sı döviz cinsinden oluşuyor.

18 YILDA 7'YE KATLANDI

Raporda şu belirlemeler yapıldı: “**AKP'nin 2002 yılında 243 milyar lira olarak aldığı kamu borcu Eylül 2020 sonu itibarıyla 1 trilyon 863 milyar liraya kadar yükseldi. Devletin borcu 18 yılda 7'ye katlandı. AKP döneminde kamu borcunda yaşanan 1 trilyon 620 milyar liralık artışın 534 milyar lirası, diğer bir ifadeyle üçte biri sadece bu yılın ilk dokuz aylık döneminde gerçekleşti.**”

Yine rapora göre 534 milyar liralık borç artışının 248 milyar liralık kısmı yeni net borçlanmadan, 32 milyar lirası Türkiye Varlık Fonu'nun borçlanmasından, 287 milyar lirası ise kur artışından kaynaklandı.

KUR ARTTIKÇA BORÇ ARTIYOR

Borç stokunun 1 trilyon 105 milyar liralık kısmı iç, 757.1 milyar liralık (96.8 milyar dolar) kısmı dış borçtan kaynaklanıyor. Borç stokunun 817.9 milyar liralık kısmı Türk Lirası, 1 trilyon 44 milyar liralık kısmı (Yüzde 56'sı) döviz cinsinden alınmış borçlardan kaynaklanıyor. Raporda “**Hazine'nin başındaki bakan ‘Döviz kuruna bakmıyor’ ama kur arttıkça devletin borcu artıyor**” sözlerine de yer verildi.

Erdoğan: Avrupa, Müslümanlara karşı açtığı cepheyle kendi sonunu hazırlıyor

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Avrupa, Müslümanlara karşı açtığı cepheyle kendi sonunu hazırlıyor. Bir an önce kurtulmazlarsa bu hastalık tüm Avrupa'yı içten çöktecek." dedi.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Bu sabah Aliyev Kardeşimle görüştük. Şu anda Azerbaycanlı kardeşlerimiz işgal altındaki topraklara doğru yürüyorlar. Geri almaya başladılar." dedi.

Kadir Has Stadyumu'nda düzenlenen AK Parti Kayseri 7. Olağan İl Kongresi'nde, Azerbaycan'ın işgal altındaki topraklara doğru yürüdüğünü anımsatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Oraları geri almaya hamdolsun başladılar. Azmin, iman elinden hiçbir şey kurtulmaz. Azmettin mi tevekkül et gerisi Allah kerim. İşte bu büyük millet de böyle canlandı, böyle canlanıyor" diye konuştu.

Kayseri'nin ilçelerini tek tek sayarak selamlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, şöyle devam etti:

"Rabb'ime sizlerle bir kez daha buluşmayı nasip ettiği için hamdüsena ediyorum. Kayseri, asaletiyle cesaretiyle çalışkanlığıyla yerli ve milli duruşuyla iftihar ettiğimiz şehirlerimizin başında geliyor. Evet bu şehirle Erciyes gibi ak alnıyla, Erciyes gibi dik başıyla iftihar ediyoruz. Bu şehrin dertlilere deva, hastalara şifa vesilesiyle medeniyet coğrafyamızı ilmik ilmik işleyen Mimar Sinan ile iftihar ediyoruz. Bu şehrin 'hak yoluna gidenlerin asa olsam ellerine' diyen şairleriyle iftihar ediyoruz. Bu şehrin her köşesinde bir ilim ocağı tutuşturan, bu ocağı en zor şartlarda bile söndürmeyen alimleriyle iftihar ediyoruz. Bu şehrin, 'bu cihan erlerin meydanıdır' diyen Kadıburhanettin'i ile iftihar ediyoruz."

"Çalışkanlık Kayserilinin hamurunda var"

Aşık Seyrani'nin "Aşkın iğnesiyle dikilen dikiş, kıyamete kadar sökülmezmiş" sözlerini anımsatan Erdoğan, şöyle devam etti:

"Bizim Kayseri ile gönül bağımız da işte böyledir. Kayseri, her ziyaretimizde bizi samimiyetle bağrına bastı, Kayseri, yapılan her seçimde bizi sandıkta zirveye taşıdı. Kayseri, girdiğimiz her mücadelede en küçük bir tereddüt göstermeden önüne arkasına sağına soluna bakmadan yanımızda yer aldı. Kayseri, maruz kaldığımız her saldırıda göğsünü bize siper etmekten asla çekinmedi. Biz de bugüne kadar Kayseri'nin gelişmesi, kalkınması, büyümesi için ne gerekiyorsa yaptık. Üretim, ticaret, sanayi, çalışkanlık, beceriklilik, Kayserilinin hamurunda zaten var. Kabiliyetleri destek ve teşviklerle zenginleştirerek Anadolu'nun ortasında dünya çapında özgün bir kalkınma modelini hayata geçirdik.

Nitekim Kayseri'de geçtiğimiz yıl 1 milyar 800 milyon lirayı bulan, bir önceki yıl 1 milyar 640 milyon liraya ulaşan yatırımların resmi açılışlarını yaptık. Bugün de kongremizin ardından Sahabiye ve Seyrani kentsel dönüşüm projeleri kapsamında inşa edilen, yaklaşık 800 konut, 55 iş yeri ve sosyal donatılarının açılışlarını gerçekleştireceğiz. Bu bölgelerdeki dönüşüm tamamlandığında şehrimiz toplamda 9 bin yeni konuta da sahip olacak."

Kayseri'de belediyeler ve TOKİ vasıtasıyla 20 yıldır devam ettirdikleri çalışmalarda bugüne kadar 100 bin konutu dönüştürdüklerini belirten Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Böylece Kayseri, gecekondusu kalmayan bir şehir haline geldi. Özel sektörümüz, zaten Kayseri'nin yüz akıdır. Kayseri'nin bizatihi kendisi Türkiye sınırlarını aşarak, dünya çapında bir marka, bir değer haline gelmiştir" dedi.

Kayseri'nin, Türkiye'nin 2023 hedeflerinin, 2053 vizyonunun da sancaktarlığını yapacağına inandığını söyleyen Erdoğan, AK Parti'nin 7. Olağan Kongresi'nin bu süreçte tarihi bir dönüm noktası işlevi göreceğini belirtti.

Büyükşehir bazında ilk kongresinin de Kayseri'de yapıldığını anımsatan Cumhurbaşkanı Erdoğan, yarın da AK Parti Malatya 7. Olağan Kongresi'nin yapılacağını hatırlattı.

"Bu terör bataklığını kurutacağız"

Erdoğan, Türkiye'nin, bir yandan bölgesinde ve dünyada yaşanan büyük değişimin tam merkezinde yer aldığı bir mücadeleyi sürdürürken diğer yandan da kalkınma hedeflerine doğru kararlılıkla yürüdüğünü belirtti.

Çarpık küresel yönetim düzeninin siyasi, insani ve ekonomik krizlerle yalpaladığını ifade eden Erdoğan, COVID-19 salgınıyla yaşanan gelişmelerin bu sürecin daha açık bir şekilde görülmesine ve hızlanmasına vesile olduğuna dikkati çekti.

Gelişmiş denilen devletlerin, bırakın dünyayı yönetmeyi, kendi vatandaşlarına bile faydalarının olmadığını hep birlikte müşahade edildiğini dile getiren Erdoğan, "Buna karşılık, asırlardır geri kalmış diye yaftalanarak sömürülen bölgelerin yıldızlarının hızla parladığını görüyoruz. Türkiye, işte bu hercümerç içinde hak ettiği yeri almanın mücadelesini veriyor. Bölgemizdeki her krizin içinde kendimizi bulmamızın sebebi tamahkarlığımız değil asırlardır gasp edilen haklarımıza sahip çıkma kararlılığımızdır" diye konuştu.

Türkiye'nin kimsenin toprağında, hakkında, hukukunda, kaynaklarında gözü olmadığını altını çizen Erdoğan, sadece Türkiye'nin ve yüzlerce yıldır birlikte yaşadıkları kardeşlerinin haklarını savunmaya çalıştıklarını söyledi.

"Binlerce kilometre öteden gelip sınırlarımız dibinde terör koridoru kurmaya çalışanları elbette seyredecek değiliz." ifadesini kullanan Erdoğan, birkaç gün önce, Aralık 2016'da Kayseri'de bombalı araç kullanılarak şehit edilen 15 askere yapılan saldırının faillerinden birinin yakalanıp Türkiye'ye getirildiğini anımsattı.

"Bunları yapmayıp da şehitlerimizin kanını yerde mi bırakalım?" diye soran Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Suriye'de ve Irak'ta, bize yönelik tehditlerin önüne geçmek, oralardaki kardeşlerimizin huzurunu gözetmek dışında hiçbir amacımız yoktur. Son dönemde, Suriye'nin Irak sınırı tarafında yeni bir terör oluşumu gayretlerine hız verildiğini görüyoruz. Daha açık söyleyeyim, yani bakıyorsunuz, orada bir terör devleti kurma gayreti var. Hiç eğip bükmeden açıkça söylüyorum: Türkiye, sınırlarının dibinde böyle bir terör bataklığı, böyle bir terör devleti kurulmasına asla izin vermeyecektir. Ne gerekiyorsa onu yapacak ve bu terör bataklığını kurutacağız. Bugüne kadar söylediğimiz her şeyi yaptığımızın da unutulmamasını istiyorum. Bu konunun

müttefiklikle, dostlukla, diğer alanlardaki iş birliğiyle hiçbir ilgisi bulunmuyor. Şayet karşımızdakiler gerçekten müttefikimizseler, onlardan her meseleyi kendi mecrasında değerlendirmelerini ve bunun tabii neticelerine saygı duymalarını bekleriz. Aynı şekilde Doğu Akdeniz'de, Yunanistan'ın ve Rum kesiminin şımarıklıklarına teslim olunması yerine, hakkın ve hukukun yanında yer alınması gerekiyor. Doğu Akdeniz haritasına şöyle bir göz ucuyla bakmak dahi Türkiye'nin haklılığını anlamak için yeterlidir. Bu konuda da karşımızdakiler hakka ve hukuka uygun hareket edene kadar, kendi planlarımızı hayata geçirmekte kararlıyız. Karadeniz'de bulduğumuz, bugünün değeriyle 80 milyar dolara tekabül eden 405 milyar metreküplük doğal gaz kaynağı, Akdeniz'deki sondajlarımızla ilgili ümitlerimizi artırmıştır. İnşallah bu bölgeden de en kısa sürede müjdeli haberler bekliyoruz."

Libya'da, ülkenin meşru yönetimi yerine darbecilerin yanında yer alan herkesin, demokrasi sicilinin bozulduğunun altını çizen Erdoğan, Fransa başta olmak üzere, darbecilere destek veren hiçbir ülkenin, artık dünyanın diğer yerlerindeki demokrasi mücadeleleri konusunda tek kelime söz etme hakları kalmadığını belirtti.

"Macron denilen zatın İslam ile derdi nedir, Müslümanlarla derdi nedir?" diye soran Erdoğan, şu açıklamalarda bulundu:

"Macron'un zihinsel noktada bir tedaviye ihtiyacı var. İnanç hürriyetinden, inanç özgürlüğünden anlamayan, kendi ülkesinde yaşayan milyonlarca farklı inanç mensubu insanlara bu şekilde davranan bir devlet başkanına başka ne denilebilir, öncelikle akli noktadan kontrol. İfade bir Erdoğan ile uğraşıyorsun. Erdoğan ile uğraşmak sana bir şey kazandırmaz. Zaten bir yıl sonra seçim var. Seçimde de akıbetini göreceğiz. Yolunun pek uzak olduğunu zannetmiyorum. Niye? Fransa'ya bir şey kazandıramadı ki kendine bir şey kazandırsın. Bizim ilkeli tavırlarımız kesinlikle bundan sonra da aynen devam edecektir. Şu anda, Azerbaycan'daki felaketlerin arkasında bunlar var, bu işgallerin arkasında bunlar var. Minsk Üçlüsü içerisinde yer alıyorsun. Bugüne kadar ne yaptınız? İşgalden Azeri topraklarını kurtardınız mı? Hayır. Sadece Ermenilere silah gönderiyorsunuz ve Ermenilere gönderdiğiniz silahlarla, barış tesis edeceğinizi zannediyorsunuz. Edemezsiniz. Çünkü dürüst değilsiniz. "

Erdoğan, Türkiye'nin dürüst olarak kardeşlerinin yanında bugüne kadar yer aldığını, bundan sonra da yer almaya devam edeceğini söyledi.

Ermenilerin, Azerbaycan topraklarına saldırısı ile başlayan çatışmaların Azerbaycanlıların işgal altındaki topraklarını kurtarma mücadelesine dönüştüğünün altını çizen Erdoğan, şu ifadeleri kullandı:

"Evleri bomba yemiş olan Nigar kızımızı, dün akşam televizyonda izledim ve Nigar kızımız oradan dertlerini anlatıyordu, tabii gözleri yaşlı. Biz, inşallah onların gözlerini yaşlı bırakmayacağız. İnanıyorum ki Azeri kardeşlerimiz, bu mücadeleden zaferle çıkacaklar. Dün Azerbaycan toprakları işgal edilip, Azerbaycanlı kardeşlerimiz katledilirken gözleri kapalı, dilleri bağlı, kulakları sağır şekilde bekleyenler vardı. Aynı kesimlerin bugün yaptıkları 'Çatışmalar dursun' açıklaması riyakarlığın dik alasıdır. İki devlet bir millet olduğumuz Azerbaycan'ın işgal altındaki topraklarını özgürleştirme mücadelesine her türlü desteği vermeye devam edeceğiz."

"Bağnaz ve faşist zihniyeti zaten görmüştük"

Erdoğan, Avrupa'da son dönemde tırmanan İslam düşmanlığının her gün yeni ve endişe verici emareleriyle karşılaştıklarını belirterek "Almanya'da bir camiye yüzlerce polisle saygısız bir şekilde yapılan baskının ne güvenlik kaygısıyla ne de başka bir gerekçeyle izahı olamaz. Bunun adı düpedüz İslam düşmanlığıdır." diye konuştu.

"Bunun benzerini Müslümanlar olarak biz Hristiyanların mabedlerine yaptık mı?" diye soran Erdoğan, şöyle devam etti:

"Yapmadık ve yapmayız. Çünkü bizim karakterimizde, bizim cibilliyetimizde böyle bir anlayış yok. Ama bunların liderleriyle görüştüğümüz zaman 'Nasıl oldu ya', 'Olmaz böyle bir şey ya' hemen buna başlarlar. Bütün kayıtlar ortada. Bütün bu kayıtlarla konuşuyoruz biz. Bunlar da özgürlük diye bir şey yok. 'Laiklik, laiklik' diyorlar laiklik diye de bir şey yok. Hep yalan. Yalan, yalan, yalan. Güya özgürlüğün ve laikliğin kalesi Fransa'da, Peygamber Efendimize hakaret eden karikatürlerin binaların dış yüzeylerine yansıtılması en sefilinden bir bayağılıktır. Bunun adı da özgürlük değil, düpedüz İslam düşmanlığıdır."

Avrupa'daki her İslam düşmanlığının aynı zamanda Türk düşmanlığı olduğunun da asla akıldan çıkarılmaması gerektiğini ifade eden Erdoğan, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Çünkü Batılı için Müslüman Türk'tür aynı şekilde Türk Müslüman'dır. Ülkemizin üyeliğine karşı sergilenen riyakarlıkta 'AB değerleri' diye dünyaya yutturulmaya çalışılan bağnaz ve faşist zihniyeti zaten görmüştük. Şimdi kendi vatandaşı olan Müslümanların haklarına yönelik bu tür saldırılarla Avrupa faşizmi yeni bir safhaya geçmiştir. Bu tehlikeli gidiş Birinci ve İkinci Dünya savaşlarında insanlık tarihinin en büyük katliamlarını gerçekleştiren Avrupa'nın aklının hala başına gelmediğinin işaretidir. Avrupa Müslümanlara karşı açtığı cepheyle aslında kendi sonunu hazırlıyor. Şayet Avrupa ülkeleri siyasi ve ekonomik olarak yeniden yapılanan küresel sistemdeki konumlarını muhafaza etmek istiyorlarsa bir an önce bünyelerindeki bu

İslam düşmanlığı hastalığından kurtulmalıdır. Aksi takdirde bu hastalık Fransa'sından Almanya'sına tüm Avrupa'yı içten çökertecektir."

"Tarihin hükmüne havale ediyoruz"

Erdoğan, Türkiye'nin her konuda olduğu gibi bu hususta da sonuna kadar hakkın, hakikatin, mazlumun yanında yer almayı sürdüreceğini belirterek, şunları kaydetti:

"Avrupa'daki 6 milyonu aşkın vatandaşımızın ve Müslüman toplumun tamamının huzurlu bir şekilde yaşaması için elimizden gelen her türlü gayreti göstermekte kararlıyız.

Türkiye pek çok cephede kendisi, ümmet ve tüm insanlık için böylesine büyük bir mücadele verirken ülkemize karşı husumet cephesinin bayraktarlığına soyunanları üzüntüyle takip ediyoruz. Üzüntümüz bunların düşmanlığından göreceğimiz zarardan değildir. Yel kayadan ne götürür misali biz bu kayıpları başka yerlerden fazlasıyla telafi ederiz. Dünyada hak ve adalet temelli yeni bir düzenin kurulma şansını yakaladığımız böyle bir dönemde sergilenen bu kirli oyunları tarihin hükmüne havale ediyoruz. Biz doğrunun yanındaki duruşumuzu gerektiğinde bedel ödeme pahasına koruyacağız. Bir yandan bölgesel ve küresel gelişmeleri ülkemizin ve ilkelerimizin lehine yönlendirmeye devam ederken, diğer yandan da kalkınma, büyüme, zenginleşme hedeflerimize adım adım yaklaşacağız."

Erdoğan, Türkiye'nin son 18 yılda bu çerçevede destansı yatırımlara, hizmetlere, projelere imza attığını belirterek "Ülkemizi nereden alıp, nereye getirdiğimizin en yakın şahidi bizatihi milletimizin kendisidir" ifadesini kullandı.

İhtiyaç kredisi faizi yüzde 20'ye dayandı

Merkez Bankası'nın sıkılaştırma adımları paralelinde, bankaların mevduat ve kredilere uyguladığı faiz oranları da artışını sürdürüyor.

16 Ekim haftasında bir önceki haftaya göre TL mevduatın ortalama faizi 12 baz puan yükselişle yüzde 10,96'ya çıkarken, konut kredi faizleri 6 baz puan yükselişle yüzde 15,10'a, ihtiyaç kredi faizleri de 8 baz puan artışla yüzde 19,42'ye çıktı. Söz konusu haftada, taşıt kredi faizleri ise 25 baz puan düşüşle yüzde 17,70'e indi.

Kredi/mevduat spread'leri de artışını sürdürdü. Merkez Bankası'nın sıkılaştırma adımları sonrasında bankaların uyguladığı faiz oranlarında da yükseliş sürüyor.

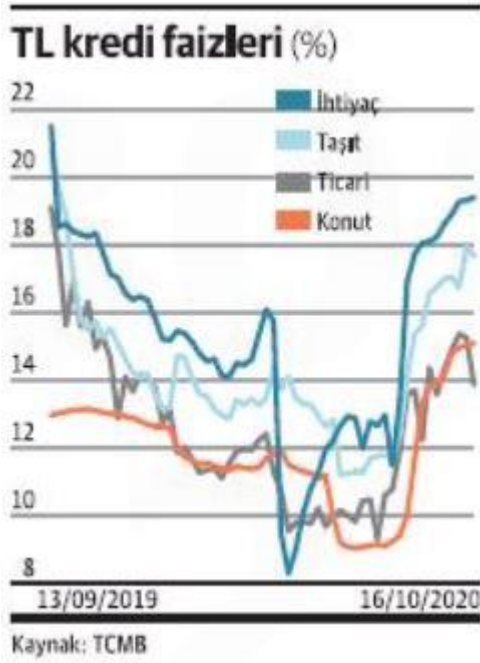
Merkez Bankası haftalık verilerine göre 16 Ekim haftasında bir önceki haftaya göre TL mevduat faizi 12 baz puan yükselişle yüzde 10,96'ya çıkarken, dolar mevduat faizi 3 baz puan artışla yüzde 1,29 ve Euro mevduat faizi 6 baz puan artışla yüzde 0,60'a yükseldi.

TL mevduat faizi artarken TL ticari kredi faizlerinde ise düşüş yaşandı. Verilere göre TL bazlı ticari kredilerin faiz oranı aynı haftada bir önceki haftaya göre 139 baz puan azalarak yüzde 13,87'ye indi. Ancak tüketici kredi faizlerinde yükseliş taşıt hariç sürdü. TL bazlı konut kredi faizleri 6 baz puan yükselişle yüzde 15,10'a, ihtiyaç kredi faizleri 8 baz puan artışla yüzde 19,42'ye çıkarken taşıt kredi faizleri 25 baz puan düşüşle yüzde 17,70'e indi.

Dolar bazlı ticari kredilerin faiz oranı aynı haftada 28 baz puan artışla yüzde 3,36'ya yükselirken, Euro bazlı ticari kredilerin faiz oranı 100 baz puan azalışla yüzde 2,95'e geriledi.

Verilere göre hesaplanan ticari kredilere uygulanan mevduat spreadi TL için yüzde 2,91, dolar ve Euro için sırasıyla yüzde 2,07 ve yüzde 2,35 oldu. TL ticari kredilerdeki mevduat spreadi dolar ve Euro kredilere uygulanan spreadin yukarısında seyretti.

2018 Ağustos ayı sonrasında hızla tırmanışa geçen kredi ve mevduat faizleri 2019 Temmuz ayından itibaren TCMB'nin faiz indirimleriyle beraber düşüş trendine girmişti. Pandemi tedbirleri kapsamında başlatılan genişleyici politikalar yeni normale dönüşle beraber kademeli olarak sıkılaştırılmaya başlanmış ve TL faizlerde yukarı yönlü bir hareket yaşanıyor.

Faizlerin yüksek olduğu dönemlerde bankaların kredilere uyguladıkları faiz oranının mevduata uyguladıkları faiz oranıyla farkı yükseliyor. Bir başka deyişle kredi/mevduat spreadi faizlerin yüksek olduğu dönemlerde artıyor. Analistler bu durumu bankaların faiz artışlarını mevduattan önce kredilere yansıttıkları şeklinde yorumluyor.

Bireysel kredi kartında üst üste iki hafta düşüş

Koronavirüs salgınının Türkiye'yi etkisi altına almasıyla martta keskin düşüş yaşanan bireysel kredi kartı harcamaları normalleşme adımlarıyla birlikte haftalık yüzde 2'yi aşan yükselişler yaşamıştı. Ancak 16 Ekim haftası son iki haftadır kredi kartı harcamalarında gerileme yaşandığını ortaya koydu. Pandemiye ikinci dalga etkisi vatandaşların tüketim harcamalarına yansdı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK) haftalık verilerine göre 16 Ekim haftasında kredi kartı harcamaları toplamı 132 milyar 426 milyon lira oldu. Bu 9 Ekim haftasında göre yüzde 0,84 gerileme yaşandığını gösteriyor. 9 Ekim haftasında da 2 Ekim haftasına göre yüzde 0,17 düşüş olmuş ve 133 milyar 551 milyon liralık harcama büyüklüğü gözlenmişti. Özellikle temmuz ve ağustos aylarında kredi kartı harcamalarının haftalık yükseliş ivmesi yüzde 3'leri aşıyordu.

Kent Konseyi Başkanı Yılmaz: Konseyle uzun süredir uykuda olan güç yavaş yavaş uyanmaya başladı

Gökçek döneminde, hülle derneklerle gerçekte hiçbir iş yapılmadığını anlatan Yılmaz'a göre geçen yıllarda kente karşı işlenen yüzlerce suç konusunda bazı meslek odaları dışında kentteki diğer kesimlerin sessiz kalması da bununla yakından ilişkili.

Ankara Kent Konseyi (AKK) Başkanı Halil İbrahim Yılmaz, eski başkan Melih Gökçek döneminde kentin sorunlarının tartışılacağı etkin platformlardan uzak durulduğuna ve “kavga dilinin” hâkim olduğuna dikkat çekerek “Ankara, uzun süredir uyanmayı bekleyen bir potansiyele sahip. Türkiye’nin en eğitilmiş, gelir düzeyi yüksek ve gelişmiş kentlerinden birisindeki insan ve demokrasi potansiyeli, Cumhuriyetin oluşturduğu anlayış ve inanç uzun bir süredir uykudaydı. Ankara Kent Konseyi ile birlikte bu güç yavaş yavaş uyanmaya başladı” dedi.

Ankara Kent Konseyi, geçen günlerde Uluslararası Kolaylaştırıcılar Birliği (IAF) tarafından Uluslararası Katılımcılık Ödülü’ne layık görüldü. Kent Konseyi Başkanı Yılmaz, konseyin faaliyetlerini ve çalışma esaslarını Cumhuriyet’e anlattı.

- Yerel yönetimlerde “kent konseyi”ne yönelim nasıl oldu?

2019 yerel seçimleri öncesinde, yerelde demokratik temsilin sorunları ve kentlerde yaşayanların karar süreçlerinde nasıl etkili olacaklarına ilişkin tartışmalar, siyasi partilerin seçim beyannamelerine yansımıştı. Seçimlerden sonra pek çok büyükşehirin

muhalefetin eline geçmesi sonucunda katılımcılık vaatleri her zamankinden daha da önemli hale geldi. Kent konseyleri 90'lı yıllardan bu yana bu misyonla var, ancak istikrarlı yapı göstermiyorlardı.

‘SOKAĞA ADINI VERECEKTİ’

- Ankara Kent Konseyi’nin, belediyenin eski yönetimde rolü neydi?

Melih Gökçek yönetimi altında kentte, kavgacı siyaset geçerli tek siyasal iletişim biçimi haline gelmiş, kentin paydaşlarıyla sağlıklı hiçbir ilişki ve iletişim kurulmamıştı. Gökçek döneminde 2014 ve 2019’da iki defa kent konseyi kurma denemesi olmuşsa da kentte bir etki yaratmamıştı. Başkan olarak Seyfi Saltoğlu gibi yaşadığı caddeye ısrarla kendi adını vermeye çalışan neredeyse katılımcılık karşıtı kişilerin seçilmesi, hülle derneklerle oluşturulan yönetimlerin etkisiz kalmasına sebep olmuştu. Sonuçta, görünürde Ankara’da birkaç ilçe belediyesinin kent konseyi dışında büyükşehir ölçeğinde bir kent konseyinin bulunmadığı söylenebilir. Bu eksiklik, aslında Ankara’da kentin sorunlarının tartışılabileceği etkin ve sivil bir platformun yokluğunu da açıklıyor. Geçen yıllarda kente karşı işlenen yüzlerce suç konusunda bazı meslek odaları dışında kentteki diğer kesimlerin sessiz kalması da bununla yakından ilişkili.

‘KONSEYİN PARTİSİ ANKARA’

- Peki, konsey kentte nasıl aktif rol alabildi?

Uzun yıllardan sonra, 2019’un haziranında, yönetmelikte tanımlanan süre dolmadan Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanı Mansur Yavaş’ın çağrısı ile Ankara Kent Konseyi toplandı. Genel kurula 250’ye yakın kamu, sivil toplum, meslek kuruluşu, sendika, esnaf örgütü, üniversite, organize sanayi bölgesi ve teknokentlerin temsilcileri katıldı. Toplantıda beklenenin aksine tüm partilerden milletvekilleri ve ilçe belediye başkanları da hazır bulundu. Genel kurulun açılışında konuşan Mansur Yavaş “Ankara Kent Konseyi’nin partisi Ankara’dır” diyerek kent konseyinin tüm kesimleri kucaklayacak yeni bir anlayışla toplandığının mesajını verdi. Sürecin tasarlanmasında ve yürütülmesinde uzun yıllardır kent konseyleri konusunda çalışmalar yapan Prof. Dr. Savaş Zafer Şahin’in de katkıda bulunması geçmişteki hataların tekrar edilmemesi için önemli bir adım olarak görüldü. Temasta bulunmak isteyen, ziyaret etmek ya da edilmek isteyen hiçbir paydaş reddedilmedi. Çalışmalar meyvesini verdi ve konseyin üye sayısı bugün 500’e erişti.

- Çalışmalarınızdan söz eder misiniz?

Kentlilerin, uzman ve akademisyenlerin katkılarının alınması için çalışma grupları ve meclisleri oluşturulmaya başlandı. Çevreden mimarlık kültürü ve planlamaya, semt kültüründen yenilenebilir enerjiye, spordan teknolojiye, hayvan haklarından eğitime, turizmden tüketici haklarına kadar çok geniş bir yelpazede 18 çalışma grubu oluşturuldu. Ayrıca, Türkiye’de ilk olarak daha önce örgütlenmiş bulunan Ankara Kalesi ve Bisiklet meclisleri oluşturuldu. 250 kadar engelli vatandaşın ve sivil toplum örgütlerinin katılımıyla bir Engelli Meclisi oluşturuldu. Meclis çalışmalarıyla konseyin tavsiye kararları ortaya çıktı. Bunlar, iklim eylem planı, bisiklet eylem planı, tarım envanteri planı, bitkilendirme ve ağaçlandırma çalışmalarının bilimsel ilkelere göre yapılması, sıfır atık ve Cumhuriyetin 100. Yılları Etkinlikleri’ne ilişkindi. Bu tavsiye

kararları, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nde bulunan tüm üyelerin oybirliği ile kabul edilerek karara bağlandı. Mesela, Atatürk'ün Ankara'ya gelişinin 100. yılında, konsey, paydaşlarıyla birlikte önemli çaba harcayarak uzun yıllardır görülmemiş bir kutlamanın ortaya çıkmasına katkıda bulundu.

YENİLİKÇİ TEDARİK SİSTEMİ KURULUYOR

Pandemi süreci, Ankara Kent Konseyi'nin kurmaya çalıştığı modelin test edildiği bir alan oldu. Özellikle pandeminin çok zor durumda bıraktığı emekçiler, esnaf ve çalışanlar için dayanışma mekanizmalarının oluşturulması için çok ciddi çaba harcandı. 65 yaş üstünün sokağa çıkmasının yasaklanmasından sonra moto-kurye dernekleriyle yerel marketler derneği bir araya getirildi, belediyenin yakıt desteğiyle evde kalanların ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için yenilikçi bir tedarik sistemi kuruldu.

'ZENGİNLE YOKSULU BİR ARAYA GETİRDİK'

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin bu süreçte geliştirdiği pek çok dayanışma mekanizmasının destekçisi olarak kent konseyini görmek mümkün. Veresiye defterlerinin kapatılmasında toplumun zengin ve yoksul kesimlerini bir araya getirmek için konsey ciddi çaba harcadı. Gelirini ve işlerini kaybeden, toplumun görünmeyen mağdurlarının tespiti için 500'e yakın paydaşıyla çok ciddi bir dayanışma ağı oluşturdu, belediyeye veri akışı sağlandı. Türkiye'de maske satışı bile yasakken, insanlar eczanelerden maske alabilmek için kod beklerken, Ankara Kent Konseyi işsiz kalmış terzilere diktirilen maskelerin dağıtımında rol üstlendi. Mahalle ve semt düzeyinde dayanışmanın önemini ve ilkelerini anlatabilmek için "Dayanışmanın 10 Altın Kuralı" manifestosunu, kentleri pandemi karşısında güçlendirebilmek için "Direnci Kentler" manifestosunu yayımladı. Ayrıca, salgın döneminde hukuki ve teknik gereklilikleri dikkate almayan, kentin kültürel ve doğal mirasına hassasiyet göstermeyen inşaat faaliyetleri konusunda bir ilkeler demeti yayımladı. Bilim insanlarına göre belediyelerin havaya sıktığı, sokaklara döktüğü kimyasallarla dezenfeksiyon işlemlerinin aslında çevreye zararlı olduğu ve hastalık karşısında bir etkisinin olmadığını raporlarla ortaya koydu.

'İŞİTME ENGELLİLERE ÖZEL MASKE'

Bu süreçte engellilerin yaşadıkları sorunlara dikkat çekildi, hatta işitme engellilere uygun ağız kısmı şeffaf maskelerin üretimine destek olundu. Su kullanımı ve atıkların bertarafı ile ilgili durumu raporlandı. Sokak hayvanlarına mama ulaştırılması ve yaşam alanlarının temizlenmesi için farkındalık çalışmaları yapıldı. Bunun gibi pek çok konuda Ankara Kent Konseyi kentsel sorunların ilk tartışılmaya başladığı yerlerden birisi haline geldi. Bunların tamamı, neredeyse hiç kaynak kullanılmadan, seçilmiş temsilcilerle işbirliği içinde yapıldı. Ankara, uzun bir süredir uyanmayı bekleyen böylesi bir potansiyele sahip. Türkiye'nin en eğitilmiş, gelir düzeyi yüksek ve gelişmiş kentlerinden birisindeki insan ve demokrasi potansiyeli, Cumhuriyetin oluşturduğu anlayış ve inanç uzun bir süredir uykudaydı. Ankara Kent Konseyi ile birlikte bu güç yavaş yavaş uyanmaya başladı.

Alaattin AKTAŞ

26 Ekim 2020

Faiz artmıyor diyen grafiğe baksın!

✓ *Ortalama fonlama maliyeti son üç ayda 5.54 puan artarak yüzde 12.88'e çıktı. Faizdeki değişimi oransal olarak ifade etmek pek doğru değilse de fikir vermesi açısından bir istisna yapalım. Faizde üç ayda dörtte üç artış yaşandı.*

✓ *Merkez Bankası geçen haftaki artırımla faizin yüzde 14.75'e kadar çıkmasının yolunu açtı, yani faiz bu düzeye kadar çıkabilir. Bu da yaklaşık iki puanlık artış daha gerçekleşebilir demek.*

Faizin artmadığını söyleyebilen kalmış mıdır bilmiyorum. Bankada üç kuruş birikimi olan da, ev ya da araba almak veya ticari kredi kullanmak için bankaların kapısını çalan da biliyor ki düşük faiz dönemi çoktan sona erdi. Mevduata verilen faiz nihayet enflasyonu yakalar duruma geldi, kredi faizleri ise enflasyonun üstünde bir düzeye oturdu.

Önce şunda anlaşalım; faizin artmaması, hatta daha da gerilemesi gerektiğini söyleyebilir, bunun için mücadele edebilirsiniz, buna kimsenin diyeceği bir şey yok. Doğrudur, yanlıştır; ama bu da bir görüştür. Ne var ki bir de fiilen yaşanan durum var.

Faiz artıyor mu, artmıyor mu? Oranlar ortada dururken, yaşananlar ortada dururken hala faizin artırılmadığı söylenebilir mi?

Merkez'in yarattığı sanal ortam

Merkez Bankası geçen haftaki Para Politikası Kurulu toplantısında adına politika faizi denilen faizi sabit tutunca piyasalardaki ilk algı "faiz artırılmadı" şeklinde oluştu.

İyi de, sabit tutulan faiz, zaten hiçbir işlevi kalmayan haftalık repo ihale faiziydi.

Düşünün; Ankara-İstanbul arasında birkaç karayolu var, bunların hepsinden geçiş de ücretli, eskiden beri kullanılmakta olan asıl yol bakım dolayısıyla bir süre önce kapatılmış; bu yollardan en az kullanılan ve sürücülerin pek tercih etmediği, üstelik de dar ve stabilize olanına zam yapılıyor ama söylenen ne:

“Ana yolun fiyatını değıştirmedik...”

“İyi güzel de zam yapmadığınız o yol zaten kapalı.”

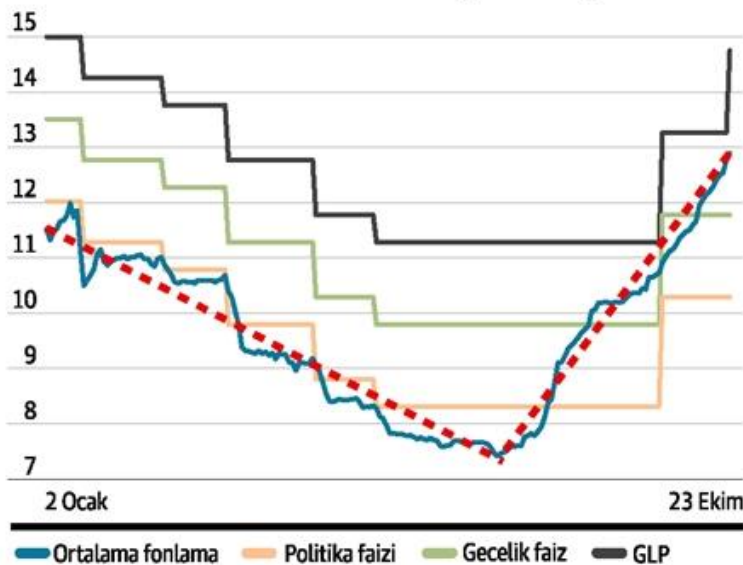
“Olsun olsun, ana yoldan geçişte zam söz konusu değil.”

Bazıları da bu duruma bakıp “Bak, yola zam yapılacak diyordunuz ama ne oldu, hani zam” diye akılları sıra haklı çıkıyor.

Yani Merkez Bankası’nın yarattığı sanal bir faiz ortamında yaşıyoruz.

- Politika faizin kaç?
- Yüzde 10.25.
- Piyasayı bu faizden fonluyorsun yani?
- Karıştırma orayı!
- Niye, piyasayı fonladığın faiz daha mı yüksek, kaç ki?
- Hımmmm; son olarak yüzde 12.88.
- Bravo doğrusu! Politika faizinin yalnızca adı kalmış, gerçek faizin yüzde 12.88, böyle yaparak kimi kandırıyorsun ya da birilerini kandırabiliyor musun?
- Sen faizi boş ver de, deve fıkrasını bilir misin?
- Bilirim bilirim, tamam anladım.

Ortalama faiz V'den beter yükseliyor (Yüzde)

FAİZ ÜÇ AYDIR ARTIYOR

Faizde temel belirleyici Merkez Bankası'dır, öyle olmalıdır. Merkez Bankası'nın bu amaçla kullanacağı faiz de politika faizidir.

Merkez Bankası'nın politika faizi temmuz ayı ortasından itibaren anlamını yitirdi ve bu faizin yerini gecelik fonlama ile geç likidite penceresinden fonlama aldı.

Ortalama fonlama maliyeti, yani Merkez Bankası'nın fiilen uyguladığı ortalama faiz temmuz ayının ortasında, 16 Temmuz'da yüzde 7.34'e kadar indikten sonra bakıldı ki enflasyonda gidiş fena, para kısılmaya, paranın fiyatı artırılmaya, bu amaçla da piyasa daha yüksek faizle fonlanmaya başlandı.

Yan taraftaki grafikte görüyorsunuz, faiz o günden beri yükseliş eğiliminde.

23 Ekim'de oluşan son faiz yüzde 12.88. Yani 16 Temmuz'dan 23 Ekim'e kadar olan üç ayı biraz aşkın sürede Merkez Bankası'nın fiilen uyguladığı faiz tam 5.54 puan artmış durumda.

Dikkatinizi çekerim, 5.54 puanlık artış, 7.34'e göre. Bu dengeyi oransal olarak ifade etmek istesek faizde dörtte üçlük bir artış var.

Merkez Bankası 22 Ekim toplantısında anayol geçiş ücretini sabit tutup dar ve üstelik stabilize tali yola zam yaptı ve ücreti, yani faizi yüzde 14.75'e çıkardı.

Dolayısıyla 23 Ekim'de yüzde 12.88 olan faizin yüzde 14.75'e doğru yol almasının önü açıldı. Bu da demektir ki yüzde 7.34'lük bu yılın dip faizi, bir süre sonra ikiye katlanabilir.

"Ne faiz artırması, Merkez Bankası faiz artırmadı ki" diyenleri bir adım öne alalım, hala varlarsa...

Abdulkadir Selvi

Muharrem İnce'nin 29 Ekim hazırlığı

Muharrem İnce, CHP'ye sert eleştiriler yönelttikten sonra 'Memleket Hareketi'ni ilan ederek Türkiye'yi gezmeye başladı.

Şimdiye kadar 46 il gezmiş. 81 ili ve Tarsus, Akhisar, Bandırma gibi büyük ilçeleri gezmekte kararlı. **İnce**, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'ndan sonra ise **"manifesto"**nun yazımına başlıyor. Kurucular kurulu listesinin hazırlıkları da başlayacak. **Muharrem İnce** ile bundan sonraki yol haritasını konuştum. Gezdiği yerlerde halk ne diyor, Memleket Hareketi bir siyasi partiye dönüşecek mi, Türkiye için yeni olarak ne söyleyecek; hepsini sordum. Gezdiği yerlerdeki gözlemlerini de sordum.

1. **"Millet hem iktidardan hem de muhalefetten rahatsız"** dedi.
 2. Gençlerin gelecekte umutsuz olduğunu söyledi.
- "Bu ülkenin gizli bir potansiyeli var. Onu ortaya çıkarmak için bu hareketi başlattım"** dedi.

MANİFESTONUN YAZIMINA BAŞLIYOR

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı törenlerinden sonra bir açıklama yapacağını, ardından **"manifesto"**nun yazımına başlanacağını açıkladı. Manifestonun yazımının yılbaşına kadar tamamlanması bekleniyor. Yeni yılla birlikte yine Türkiye'ye bir mesaj verecek. Peki bu hareket siyasi partiye dönüşecek mi? **"Siyasi parti olup olmayacağımıza millet karar verecek"** dedi. 81 il ve büyük ilçeleri gezdikten sonra parti kurup kurmamaya karar vereceklerini söyledi. Onun için bir **"kurucular kurulu"** belirleyecekler.

BU İŞ PARTİYE DÖNÜŞÜR MÜ?

Muharrem İnce'yi başından beri takip ediyorum. Kendisine bir rota çizmiş durumda. Bu yolun sonu bir siyasi partiye gider. Ama belli ki doğru bir zamanlamayı belirlemek istiyor.

Muharrem İnce tecrübeli bir politikacı. Ancak mevcut siyasi tablodan memnun değil. “**Kısır çekişmelerden uzak olacağız. Yeni bir siyaset tarzı. Yeni bir siyaset dili ve yeni siyasi kadrolarla ortaya çıkacağız**” diyor.

ESKİ SİYASİLER OLMAYACAK

Muharrem İnce sürekli olarak, “**yeni bir siyaset**” vurgusunu yapınca, CHP’de yıllardır birlikte siyaset yaptığı arkadaşlarının yeni siyasi harekette yer alıp almayacaklarını sordum. Önce “**Bu hareket bir küskünler hareketi değil. Bu hareket bir Muharrem İnce hareketi değil**” deme gereği duydu. Eski siyasilerle ilgili soruma gelince, ona “**Yeni isimler olacak**” diye yanıt verdi. **Muharrem İnce** birlikte siyasi hareket başlattığı isimleri, “**rahatını bozan insanlar**” olarak tanımlıyor. “**Deneyimli bir siyasetçi olarak iyi eğitilmiş insanlardan bir kurucular kurulu kurmak istiyorum**” diyor.

HAREKETİNDE KÜRT VAR MI?

Muharrem İnce’ye, “**Hareketinde Kürt var mı?**” diye sormuşlar. “**Bilmiyorum**” yanıtını vermiş. “**Çünkü sormaya utandım**” demiş. “**Sağcı-solcu demeden, iyi yetişmiş gençleri bir araya getirip ülkenin potansiyelini ortaya çıkarmaya çalıştığını**” anlattı. “**Sağ-sol kavramları eski kavramlar, modası geçmiş kavramlar. Türkiye’nin huzura, mutluluğa ve refaha ihtiyacı var. Gençlerin sadece diploma değil, meslek sahibi olduğu bir Türkiye’ye ihtiyaç var. Biz eskinin demode kavramlarına takılmadan çağdaş bir ülkeyi, bağımsız bir yargıyı inşa etmek için yola çıktık. Bunun için mücadele vereceğiz**” dedi.

BİLİM ADAMI İLE ÇOBAN

Muharrem İnce, yeni rolünü, laboratuvarı aşı çalışması yapan bilim adamı ile Ağrı’daki çobanın kabiliyetlerini bir araya getirmek olarak tanımlıyor. “**Bu ülkenin mesleğini, işini çok iyi yapan insanlar var. Laboratuvarlarda çalışan çok değerli bilim adamlarımız var. Ağrı’da koyunlarına çok iyi bakan bir çoban var. Konya’da çok iyi peynir yapan köylüler var. Ankara’da çok iyi doktorlar var. İstanbul’da çok başarılı girişimciler var. Bu gizli potansiyeli bir araya getirip, bir siyasi hareket başlatmayı hedefliyorum**” diyor.

İYİ PARTİ’DE KRİTİK 24 SAAT

GEÇEN haftayı **Ümit Özdağ**’ın neden olduğu 7.6 şiddetindeki siyasi depremle geçiren İYİ Parti’de kritik bir haftaya girildi. Çünkü genel sekreter **Uğur Poyraz**, **Ümit**

Özdağ'la ilgili ihraç başvurularını pazartesi günü genel başkan **Meral Akşener**'e sunacağını açıkladı.

Akşener, **Ümit Özdağ**'ı ihraç etmek yerine bir süre beklenmesi taraftarıydı. **Akşener**, bu tartışmada tavrını **Buğra Kavuncu**'dan yana koydu. Ama **Buğra Kavuncu**'nun suç duyurusu üzerine **Ümit Özdağ**'ın mahkeme sürecinin de görülmesinden yana. Daha önce **Ümit Özdağ**'la **Buğra Kavuncu** işini konuştuğu için elinin boş olduğunu düşünüyor. Mahkemeye bir delil sunamayacağı görüşünde. Tabii bir de **Ümit Özdağ** milletvekili olduğu için dokunulmazlığı var. **Özdağ**'la ilgili yargı sürecinin başlaması için hakkında düzenlenen fezlekenin Meclis'e gelmesi ve dokunulmazlığının kaldırılması gerekiyor.

ÖZDAĞ'IN FEZLEKESİ BEKLİYOR

Oysa **Ümit Özdağ**'ın Libya'da şehit olan MİT görevlilerinin isimlerini açıkladığı gerekçesiyle hakkında düzenlenen fezleke, 31 Mart tarihinden bu yana Anayasa ve Adalet Karma Komisyonu'nda bekliyor. Bu fezleke gelse de muhtemelen dönem sonuna kalacak.

İYİ Parti'de **Akşener**'e yakın bazı kurmaylar, dokunulmazlığı nedeniyle **Ümit Özdağ**'ın yargılanmasının 2023'ten sonraya kalacağını belirterek, "**Partimiz her gün ekranlarda linç ediliyor. Ümit Özdağ partide kaldığı sürece bu devam edecek. O nedenle bu işi daha fazla uzatmayalım. Kangren olan parmağı keselim**" düşüncesindeler. Bugün **Meral Akşener**'le bir araya gelip, **Özdağ**'ın ihracını isteyecekler.

'KORAY AYDIN ÇEKİLSİN' ÖNERİSİ

Ancak bu önerinin ikinci bir ayağı daha var. O da **Koray Aydın**'la ilgili. Eşzamanlı olarak **Koray Aydın**'ın da teşkilat başkanlığından istifasını istiyorlar. **Koray Aydın**'ın kurultayda çıkardığı liste ile bombanın pimini çekip **Akşener**'in kucağına attığını belirterek, "**Partimizin yaşadığı depremde Koray Aydın'ın parmağı var. Koray Aydın'ın bu yaşananlar karşısında, 'Partimin daha fazla yıpranmaması için görevimden çekiliyorum' deyip istifa etmesi gerekiyor**" diyorlar. Ancak onlar da **Koray Aydın**'ın kendi isteğiyle çekilmesini beklemiyorlar. O nedenle, "**Genel başkan Koray Bey'i çağırıp çekilmesini istemeli. Yoksa kriz büyüyor, giderek girdaba dönüyor. Partiyi bu girdaptan kurtarmalı**" düşüncesindeler. **Akşener**'le görüşüp, **Koray Aydın**'ın istifasını istemesini önerecekler.

İbrahim Kahveci

Paydos

Bu yılın başında TL kredileri toplamı 1 trilyon 633 milyar liraydı. Bu tutar 16 Ekim itibari ile 2 trilyon 282 milyar liraya çıkmış durumda (%39,7).

Burada sadece TL kredilerine bakıyoruz. Döviz kredileri zaten anılan dönemde 170,5 milyar dolardan 164,1 milyar dolara gerilemiştir.

Ocak-Ağustos sonuna kadar TL kredileri aylık bazda yüzde 4,7 artış gösteriyor. Sekiz ay toplamında TL kredi artışı 620 milyar lira(%37,9); aylık artış ise 77 milyar lira.

Oysa 28 Ağustos-16 Ekim arasında bu kredi genişlemesi adeta durmaya doğru gidiyor. Aylık TL kredi artışı 77 milyar liradan 20 milyar liraya geriliyor. Yüzdesel aylık artış ise 4,7'den 0,9'a düşüyor. Biz buna artık reel artış değil, faize bağlı nominal artış diyoruz.

Kısaca parasal genişlemeye dayalı, tüketim üzerinden tetiklenmek istenen ekonomik canlılığın sonuna geldik.

Parasal genişlemeye dayalı tüketim ekonomisinin sonucunu ödemeler dengesinde de görebiliyoruz. Geçen yıl ilk sekiz ayda 5,3 milyar dolar cari fazla verilirken, bu yıl cari fazladan yeniden açığa döndük. İlk sekiz ayda cari açığımız 26,5 milyar dolar oldu.

Burada sadece turizmden kaynaklanan bozulma yoktur; mal dengesinde de 10,6 milyar dolar olan açık 25,6 milyar dolara yükselmiştir.

Evet, rezervleri eritme bahasına bir kısa süreli balayı daha yaşadık. 26,5 milyar dolar cari açığa karşılık sermaye çıkışları da eklendiğinde ilk 8 ayda net rezerv kaybı 39,0 milyar dolara ulaşmıştır.

Bu rezerv kaybı ile ekonomiyi yönetemeyeceğimiz ortada. İlaç şirketlerine dahi ödeyecek dövizde sıkıntı yaşıyorsak, acaba bu kış doğalgaz ve petrol için ihtiyacımız olan döviz bulabilecek miyiz?

İşin özeti şu: Parasal genişlemenin sefasını sürdük; şimdi fatura ödeme zamanı.

Tabiri caiz ise bugünlerde yeniden “**Yaprak kımıldamıyor**” sözünü sıkça duymaya başlayacağız.

Ama aynı zamanda kur ve talep artışının beslediği zincirleme fiyat artışı, şimdi talep kısalsa da bizi bekliyor olacak. Friedman parasal genişlemenin enflasyonist etkisini 6 aydan başlayarak 24 aya kadar süreceğini ileri sürüyor.

2017’de biz bu çıkmazı yaşadık ve 2018 ortasına kadar kur-enflasyon sarmalına girdik. İşin ilginç tarafı Merkez Bankası bu kısa süre önceki açık örneğe rağmen yine geriden takiple aynı hata zincirini sürdürüyor.

Bakalım bu sefer hangi papaza günahlarımızı yükleyeceğiz?

Yeni bir durgunluk sarmalına giriyoruz ve artık cari işlemler sorun olmayacak. Ama ya eski dış borç ödemeleri ne olacak? Veya yabancı sermayenin ülkeden kaçış süreci...

Acaba vereceğimiz cari fazla üstte saydığımız diğer döviz ihtiyaçlarını karşılayabilir mi? Peşinen söyleyeyim: Hiç sanmıyorum.

Bir taraftan nerede ise hiç tüketmeyeceğiz ve neyimiz var yok ucuza yabancılara satacağız; diğer yandan da -V- toparlanma hayali ile nefes almayı düşüneceğiz.

Bu ikisinin bir arada olmayacağı açıktır.

Ortada ciddi bir paradoks var. Hem kur artışını görmezden geleceğiz hem de enflasyona izin vermeyeceğiz. Hem çarklar durmasın isteyeceğiz, hem de mülkiyet güvencesini bile tartışmaya açacak kadar piyasada güveni kaybedeceğiz.

İşin özeti şudur: Ekonomide yeni bir patikaya girdik. Bu patika daha az iç tüketime dayalı; daha çok ucuz işçiliğe bel bağlayan üretimi umut ediyor. Hem Avrupa ile didişeceğiz hem de onlara daha çok mal satacağız.

Körfez Bölgesini zaten kaybettik sayılır.

Acaba nasıl bir mucize bekliyoruz; inanın ben de merakla bekliyorum.

Gelişmeleri yazıyor çiziyor ve sonra eşittir işaretinin sağında sonuca bakıyorum ki kocaman bir sıfır çıkıyor.

Buna rağmen nasıl bu kadar umut verebiliyoruz topluma? İşte işin püf noktası burası.

Mesela gaz bulduk gaz diye meydanları inletiyoruz ama dünyada düşen gaz fiyatlarını yurt içine yansıtmıyoruz.

Tam bir mucizevi yönetim.

Umarım bir gün havadaki kuşlara bakarak tavaşının veya cebinin boşaldığını gören bir toplumsal reflekse kavuşabiliriz. Aksi halde Haziran 2015 seçimlerinden sonra realitesini kaybeden toplumu gittikçe daha karanlık bir gelecek beklemektedir. Oysa geleceğini kaybeden toplumların ne hale düştüklerini gösteren sayısız örnek, tarih sayfalarında yer almaktadır. Umarım bu tespitimde yanılır ve ülkem adına daha güzel bir gelecek hayali kurabiliriz.

26 Ekim 2020, Pazartesi

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Macron'a kızmak kadar Fransa'ya da acımak gerekir

Açıkçası Fransa'nın Macron'una acımdan başka ne yapabiliriz ki? Düşünün, Avrupa'nın en önemli ve ağırlıklı ülkelerinden birine devlet başkanı seçilmişsiniz. Aslında Macron'un siyasal geçmişinin olmadığı gözönüne alındığında kazayla gerçekleşmiş bir seçimdir bu. Ayrıca Fransa özellikle kadın-erkek ilişkilerinde edebiyatı ve sosyolojiyi derinine etkilemiş bir ülkedir. Bu ülkede bir ortaokul öğrencisinin kendisinden 20 yaş büyük, iki çocuklu öğretmenine aşık olup, daha sonra o öğretmeni kocasından ayırıp onunla evlenmesi ancak, bunalımı ve sapmayı konu alan romanlarda görülür. Ve bu çocuk Fransa'ya devlet başkanı olunca, bir takım işlerin yanlış gideceği de kesine yakın ihtimaldir.

Hata üstüne hata

Nitekim böyle de oldu. Fransa'nın yakın tarihte sömürgeci ilişkiler sürdürdüğü ülkelere dönük olarak hata üstüne hata yaptı Macron... 1'inci Dünya Savaşı sonrası haritalarının çizilmesinde Fransa'nın baş rolü oynadığı Lübnan'da ve Suriye'de olup bitenleri anlayamadı. Fransa'nın askeri müdahale ile iç savaşa sürüklediği ve Kaddafi'nin linç edilmesi ile sonuçlanan sürecin kurbanı Libya'da, sanki Fransa bir şey yapabilirmiş gibi taraf oldu. Ve işin en garip yanı gerek bu ülkelerdeki krizlerde gerekse Azerbaycan-Ermenistan savaşında hep Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı rakip olarak gördü...

İslam reformisti

Belki bu durum da aşılabilirdi... Ama son olarak Fransa'nın Müslümanların inançlarına karşı savaş ilan edip, Macron da İslam reformisti rolüne soyununca iş çığırından çıktı. Ve Cumhurbaşkanı Erdoğan haklı olarak Macron'un akıl sağlığının kontrol edilmesi gerektiğini söyledi. Macron'da bu gözleme kızıp Fransa'nın

Ankara'daki Büyükelçisini geri çağırdı. Ve sanki böylece yaptığı hataları da geri çağırılmış mı oldu?

Altun'un iki cümlesi

İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un iki cümlesi bu konuya ışık tutacak niteliktedir:

"- Bugün Avrupa popüler kültüründe Müslümanlarla ilgili gördüğümüz her şey, 1920'lerde Avrupa Yahudileri'nin şeytanlaştırılmasına ürkütücü biçimde benziyor."

"- Avrupa'nın Müslümanlara yönelik düşmanlığı ve onları tedip etme çabaları, giderek yaygınlaşan İslam, Türkiye ve Recep Tayyip Erdoğan düşmanlığından ayrılamaz."